

การเปรียบเทียบรูปแบบบริการเลือกเผยแพร่สารนิเทศสำหรับอาจารย์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ปริญญาโท

ของ

พิมล เมฆสวัสดิ์

18 พ.ย. 2528

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคำหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
มีนาคม 2528

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

158949

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณา
ปริญญาโทฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการที่ปรึกษา

..... ประธาน
..... กรรมการ

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
..... กรรมการ
..... กรรมการ

ประกาศคุณูปการ

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ กร.สุเมทร แก้วลาย และผู้ช่วยศาสตราจารย์ เฉลียว พันธุ์สีดา ผู้ให้คำปรึกษาและช่วยเหลืออย่างดียิ่ง อาจารย์บุญศรี ไพรัตน์ ผู้กรุณาเป็นกรรมการสอบปากเปล่าเพิ่มเติม

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์นิตยา พิรานนท์ แห่งสำนักบรรณสารการพัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำอันมีประโยชน์ต่อการวิจัยครั้งนี้ ขอขอบคุณ คุณสุจิตรา บัวใบ และเพื่อนบรรณารักษ์ทุกท่านในความเอื้ออาทร ตลอดจนความช่วยเหลือต่าง ๆ ที่ได้รับ

ท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบบูชาคุณบิดา มารดา ผู้เป็นแรงสนับสนุนตลอดมา

พิมล เมฆสวัสดิ์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1	บทนำ ..... 1 ภูมิหลัง ..... 1 ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า ..... 3 ความสำคัญของของการศึกษาค้นคว้า ..... 4 ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า ..... 4 คำนิยามศัพท์เฉพาะ 5
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ..... 7 ความหมายของบริการเลือกเผยแพร่สารนิเทศ ..... 7 ลักษณะของระบบบริการเลือกเผยแพร่สารนิเทศ ..... 8 กลไกการสร้างระบบบริการเลือกเผยแพร่สารนิเทศ ..... 10 บริการเลือกเผยแพร่สารนิเทศในท้องสมุคมหาวิทยาลัย ..... 11 ลักษณะการใช้สารนิเทศของสมาชิกผู้ใช้บริการเลือกเผยแพร่ สารนิเทศ ..... 12 ความต้องการบริการเลือกเผยแพร่สารนิเทศของท้องสมุค มหาวิทยาลัยในประเทศไทย ..... 13 สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า 14
3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า ..... 15 การเลือกกลุ่มตัวอย่าง ..... 15 การสร้างเครื่องมือเพื่อการศึกษาค้นคว้า ..... 16 การรวบรวมข้อมูล 16

บทที่	หน้า
การจักรกระทำกับข้อมูล	17
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	18
4 ผลการศึกษาค้นคว้า	20
การศึกษารูปแบบที่เหมาะสมในการจัดบริการเลือกเผยแพร่	
สารนิเทศ	21
การศึกษาเปรียบเทียบลักษณะการใช้สารนิเทศทางวิทยาศาสตร์	
และสังคมศาสตร์	22
การศึกษาความเหมาะสมอื่น ๆ ในการจัดบริการเลือกเผยแพร่	
สารนิเทศ	31
5 สรุปผล อภิปรายผล และขอเสนอแนะ	36
สรุปผล	36
อภิปรายผล	38
ขอเสนอแนะ	40
ขอเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป	41
บรรณานุกรม	43
ภาคผนวก	46

บัญชีตาราง

	ตาราง	หน้า
1	ค่าความแปรปรวนของคะแนนความเหมาะสมของรูปแบบบริการ เลือกเผยแพร่สารนิเทศ ตามทัศนะของอาจารย์ที่มีประสบการณ์ การทำงานต่ำกว่า 5 ปี 5 - 10 ปี และ 10 ปีขึ้นไป	22
2	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยประโยชน์ที่ได้รับจากบริการเลือกเผยแพร่ สารนิเทศ ตามทัศนะของอาจารย์สาขาวิทยาศาสตร์ และสาขา สังคมศาสตร์	24
3	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความเหมาะสมของรูปแบบบริการเลือก เผยแพร่สารนิเทศ ตามทัศนะของอาจารย์สาขาวิทยาศาสตร์ และสาขาสังคมศาสตร์	25
4	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความพอใจเพียงของหัวข้อสารนิเทศในแต่ละ รูปแบบที่นำเสนอ	27
5	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความเหมาะสมของเนื้อหาที่ได้รับภายใน ขอบเขตเรื่องที่น่าสนใจ	28
6	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความเหมาะสมเกี่ยวกับระยะเวลาในการจัด บริการเลือกเผยแพร่สารนิเทศ	29
7	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความต้องการในค่านอื่น ๆ ของบริการ เลือกเผยแพร่สารนิเทศ	31
8	ค่าใช้จ่ายต่อครั้งในการจัดบริการเลือกเผยแพร่สารนิเทศในรูปแบบ สารบัญวารสารใหม่ โดยใช้แรงงานคน	32
9	ค่าใช้จ่ายต่อครั้งในการจัดบริการเลือกเผยแพร่สารนิเทศในรูปแบบ สารบัญหนังสือใหม่ โดยใช้แรงงานคน	33

10	ค่าใช้จ่ายต่อครั้งในการจัดบริการเลือกเผยแพร่สารนิเทศในรูปแบบ สาระสังเขปของสารนิเทศใหม่ โดยใช้แรงงานคน	34
11	ค่าใช้จ่ายต่อครั้งในการจัดบริการเลือกเผยแพร่สารนิเทศในรูปแบบ ข้อความคัดตอนจากสารนิเทศใหม่ โดยใช้แรงงานคน	35

ภูมิหลัง

อาจารย์ในมหาวิทยาลัยจำเป็นต้องใช้สารนิเทศในการเรียนการสอนอยู่ตลอดเวลา แต่มีอาจารย์ส่วนใหญ่ไม่สามารถเข้ามาใช้บริการภายในห้องสมุดได้อย่างเต็มที่ ทั้งที่ สงศรี คีศรีแก้ว (สงศรี คีศรีแก้ว 2525 : 97 - 99) ได้ศึกษาความเหมาะสมของรูปแบบและวิธีการประชาสัมพันธ์ห้องสมุดของสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร พบว่า ผู้ใช้ส่วนมากโดยเฉพาะอาจารย์กล่าวว่า พื้นที่ภายในสำนักหอสมุดกลางแออัดและมีเสียงดัง ขาดบรรยากาศทางวิชาการ จึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ไม่อยากเข้าห้องสมุด และได้เสนอแนะว่าการเผยแพร่ข่าวสารประชิดตัวผู้ใช้มากจะทำให้โอกาสที่ข่าวสารถึงมือผู้ใช้มีมากขึ้น เช่น หนังสือเวียนแจ้งข่าวสาร และข่าวหนังสือและสารบาญบทความใหม่ที่เผยแพร่ผ่านทางภาควิชา ผู้ใช้จะรับทราบมากกว่าจะให้ผู้ใช้แสวงหาอ่านเองจากป้ายประกาศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับกลุ่มอาจารย์ซึ่งส่วนมากไม่มีเวลามาค้นคว้าในห้องสมุดด้วยตนเอง

ในขณะที่ทำการวิจัยเรื่องนี้ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร มีบริการที่จัดให้ถึงตัวอาจารย์เพียงสองอย่าง คือ ข่าวหนังสือใหม่ และสารบาญบทความจากวารสารใหม่ สำหรับข่าวหนังสือใหม่สำนักหอสมุดกลางไม่ได้แยกส่งตามหมวดวิชา แต่ใช้รายชื่อชุดเดียวกันส่งไปให้ทุกหน่วยงานเหมือนกันหมด จึงพบว่าในบางครั้งข่าวหนังสือใหม่ไม่น่าสนใจเท่าที่ควร เนื่องจากการให้ข้อมูลว่าห้องสมุดได้รับอะไรใหม่มาบ้างเท่านั้น ซึ่งไม่จำเป็นว่าจะต้องตรงกับความต้องการของคณาจารย์เสมอไป ส่วนสารบาญบทความจากวารสารใหม่ สำนักหอสมุดกลางจัดส่งให้ภาควิชาซึ่งมีการเรียนการสอน และการวิจัยเกี่ยวกับสาขาวิชาที่ตรงกับเนื้อหาของวารสารฉบับนั้น ๆ เท่านั้น ข้อดีของการเสนอข่าวสารวิธีนี้ก็คือ มีแนวโน้มที่จะสอดคล้องกับความต้องการของคณาจารย์มากกว่า เพราะมุ่งที่ผู้ใช้เฉพาะกลุ่ม นอกจากนั้นในแง่ของ

การผลิตยังสามารถทำได้อย่างสะดวกและประหยัด ด้วยวิธีถ่ายเอกสารตามจำนวนที่ต้องการ ส่วนใหญ่จะถ่ายสำเนาชื่อเรื่องละ 1 - 2 ชุด เท่านั้น

อย่างไรก็ตาม สืบเนื่องจากผลการวิจัยของ สงศรี ศิริแก้ว ที่กล่าวแล้วในตอนต้น ได้ชี้ให้เห็นว่า บริการทั้งสองยังไม่พอเพียงที่จะประกันได้ว่าคณาจารย์จะได้รับข่าวสารที่จำเป็นในการสอน การวิจัย และ เพื่อการพัฒนาตนเอง ในฐานะที่เป็นผู้สอนอย่างดีที่สุดที่มหาวิทยาลัยพึงจัดให้ได้ ฉะนั้นเพื่อต้องการทราบว่าคณาจารย์มีแนวคิดและมีความสนใจเกี่ยวกับการรับบริการข่าวสาร ในลักษณะของการคัดเลือกสารนิเทศเฉพาะบุคคลเพียงใด ผู้วิจัยจึงสัมภาษณ์คณาจารย์ของมหาวิทยาลัยกลุ่มหนึ่ง ทำให้ทราบว่าผู้สนใจบริการ ในลักษณะดังกล่าว แต่เนื่องจากไม่เคยได้รับบริการเลือกเผยแพร่สารนิเทศมาก่อน ผู้รับการสัมภาษณ์จึงไม่สามารถให้ความเห็นในเชิงการพิจารณาความเหมาะสมของบริการดังกล่าวได้

สำหรับทางสำนักหอสมุดกลาง นอกจากจะยังไม่เคยจัดบริการเลือกเผยแพร่สารนิเทศมาก่อน แม้จะมีโครงการมาก่อนตั้งแต่ปี พ.ศ. 2522 (สุนทร แก้วลาย เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ พิมพ์ เมฆสวัสดิ์ เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เมื่อวันที่ 31 มกราคม 2528) ยังมีอุปสรรคด้านบุคลากร และอุปกรณ์เทคโนโลยีสมัยใหม่ที่จะมาสนับสนุนบริการนี้อีกด้วย สรุปได้ว่าถ้าหากสำนักหอสมุดกลางมีความประสงค์จะจัดบริการนี้ จำเป็นจะต้องทวาระบบที่ใช้แรงคนเป็นหลัก ส่วนการที่จะนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ก็คงอาศัยพื้นฐานการวางระบบที่ดีจากการใช้แรงคนนั่นเอง

เนื่องจากสำนักหอสมุดกลาง ยังไม่เคยจัดบริการเลือกเผยแพร่สารนิเทศมาก่อน การที่จะลงทุนกระทำในรูปแบบใดแบบหนึ่งนับว่าอาจไม่ถูกต้อง ส่วนจะดำเนินการตามวิธีปฏิบัติที่มีรายงานไว้ในเอกสารก็ย่อมจะไม่เพียงพอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งยังไม่มีรายงานการประเมินผลบริการ เผยแพร่สารนิเทศที่จัดทำขึ้นในมหาวิทยาลัยที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ หรือรายงานผลการทดลองในมหาวิทยาลัยอื่น ๆ ในประเทศไทย นอกจากบริการเลือกเผยแพร่สารนิเทศสำหรับ

อาจารย์คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (บุญทิวา สุขสงเคราะห์ เป็น
 ผู้ให้สัมภาษณ์ พิมพ์ เมฆสวัสดิ์ เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2528) ซึ่งจัดบริการในรูปแบบ
 ของรายการหนังสือใหม่ตามความสนใจเฉพาะบุคคลเคื้อนละครั้ง และผู้ให้บริการ
 สอบถามด้วยวาจาถึงความพึงพอใจของผู้รับบริการเท่านั้น เพราะฉะนั้น จำเป็นอย่างยิ่ง
 ที่ทางสำนักหอสมุดกลางจะต้องทราบแนวทางในค่านต่อไปนี้ก่อนที่จะนำระบบบริการเลือก
 เฉยแพร่สารนิเทศมาดำเนินการ ประการแรก การเลือกรูปแบบบริการที่เหมาะสมกับ
 ลักษณะความต้องการของผู้ใช้บริการ ประการที่สอง แต่ละรูปแบบมีลักษณะดีและลักษณะ
 คอยอย่างไรบ้าง ในค่านความต้องการแรงงานเพื่อผลิตออกมาบริการ เครื่องมือ
 ค่าใช้จ่าย และความสอดคล้องกับความต้องการ ประการที่สาม เนื่องจากคณาจารย์
 ในมหาวิทยาลัยมีหลายสาขาวิชา จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้จัดบริการจะต้องรู้ว่าลักษณะของ
 รูปแบบที่เหมาะสมกับแต่ละสาขาวิชา มีความคล้ายคลึงหรือแตกต่างกันอย่างไร เพื่อจะได้
 ออกแบบบริการให้สอดคล้องกันได้ หนทางที่จะให้ค่าคำขอบัญหาต่าง ๆ ดังกล่าวอาจจะ
 มีหลายวิธี แต่ทางตรงที่สุด และน่าจะเกิดประโยชน์มากที่สุด ในขณะนี้ก็คือการลงมือ
 ทดลองจัดบริการขึ้น และประเมินหาค่าตอบในค่านต่าง ๆ ดังกล่าวแล้ว

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษารูปแบบในการจัดบริการเลือกเฉยแพร่สารนิเทศที่เหมาะสมของ
 สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ซึ่งจัดให้แก่อาจารย์
2. เพื่อเปรียบเทียบลักษณะการใช้บริการเลือกเฉยแพร่สารนิเทศของ
 คณาจารย์ในสาขาวิทยาศาสตร์ และสาขาสังคมศาสตร์

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ทำให้ทราบความเหมาะสมของรูปแบบการจัดบริการเลือกเผยแพร่สารนิเทศสำหรับอาจารย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2. ทำให้ทราบความคล้ายคลึงและความแตกต่างในการใช้บริการเลือกเผยแพร่สารนิเทศระหว่างคณาจารย์ในสาขาวิทยาศาสตร์ และสาขาสังคมศาสตร์
3. ผลการวิจัยจะเป็นแนวทางในการ เสนอแนะแก่งานบริการสารนิเทศของสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร และห้องสมุดมหาวิทยาลัยอื่นที่มีสภาพคล้ายคลึงกัน ให้นำไปพิจารณาเพื่อกำหนดรูปแบบในการจัดบริการเลือกเผยแพร่สารนิเทศแก่ผู้ใช้

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. กลุ่มตัวอย่าง
  - 1.1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้ ได้แก่ อาจารย์สาขาสังคมศาสตร์ และสาขาวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ที่กำลังปฏิบัติงานอยู่ในปีการศึกษา 2527 ดังต่อไปนี้
    - 1.1.1 อาจารย์สาขาวิทยาศาสตร์ จำนวน 30 คน
    - 1.1.2 อาจารย์สาขาสังคมศาสตร์ จำนวน 30 คน
2. ตัวแปรที่ทำการศึกษา
  - 2.1 ตัวแปรอิสระ
    - 2.1.1 อาจารย์ จำแนกตามสาขาที่อาจารย์สังกัด ได้แก่
      - สาขาวิทยาศาสตร์
      - สาขาสังคมศาสตร์

2.1.2 ประสบการณ์การทำงาน

ต่ำกว่า 5 ปี

5 - 10 ปี

10 ปีขึ้นไป

2.1.3 รูปแบบบริการเลือกเผยแพร่สารนิเทศ ได้แก่

บริการหน้าสารบัญวารสารใหม่

บริการหน้าสารบัญหนังสือใหม่

บริการสาระสังเขปของสารนิเทศใหม่

บริการข้อความคัดลอกจากสารนิเทศใหม่

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

ความเหมาะสมของรูปแบบบริการเลือกเผยแพร่สารนิเทศ

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. สารนิเทศ หมายถึง สารบัญวารสารใหม่ สารบัญหนังสือใหม่ สาระสังเขปของบทความ หรืองานวิจัย และข้อความคัดลอกจากเอกสาร

2. บริการเลือกเผยแพร่สารนิเทศ หมายถึง ลักษณะการจัดบริการสารนิเทศที่ผ่านการวิเคราะห์และคัดเลือกให้แก่มูลนิธิตามความเหมาะสมกับผู้ใช้แต่ละคน

3. ความเหมาะสมของรูปแบบในการจัดบริการเลือกเผยแพร่สารนิเทศ หมายถึง ค่าคะแนนความคิดเห็นของผู้ใช้ที่มีต่อประเภท และลักษณะการใช้บริการ

3.1 ประเภทของบริการเลือกเผยแพร่สารนิเทศ หมายถึง รูปแบบของบริการเลือกเผยแพร่สารนิเทศที่ผู้วิจัยจัดให้แก่มูลนิธิ ได้แก่

สารบัญวารสารใหม่

สารบัญหนังสือใหม่

สาระสังเขปของสารนิเทศใหม่

ข้อความคัดลอกจากสารนิเทศใหม่

3.2 ลักษณะการให้บริการ หมายถึง ข้อกำหนดที่ผู้ให้บริการแสดง ความจำนนกับผู้วิจัย ได้แก่ ลักษณะของเนื้อหาในสารนิเทศที่ผู้ใช้อยู่สนใจ ความถี่หรือ ระยะเวลาที่ต้องการรับบริการ ปริมาณความพอใจของรายการที่น่าเสนอ และ ประโยชน์ที่ได้รับ

4. สารนิเทศทางสาขาวิทยาศาสตร์ หมายถึง สารนิเทศที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับ คณิตศาสตร์ คหกรรมศาสตร์ เคมี ชีววิทยา ฟิสิกส์ และวิทยาศาสตร์ทั่วไป

5. สารนิเทศทางสาขาสังคมศาสตร์ หมายถึง สารนิเทศที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับ จิตวิทยา บรรณารักษศาสตร์และสนเทศศาสตร์ บริหารธุรกิจ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ รัฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ และสังคมวิทยา

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความหมายของบริการเลือกเผยแพร่สารนิเทศ

บริการเลือกเผยแพร่สารนิเทศ (selective dissemination of information service) คือ บริการข่าวล้า (current awareness) เกี่ยวกับสารนิเทศประเภทหนึ่ง ภายใต้เงื่อนไขความชอบผู้ค้นพบในการกลั่นกรองสิ่งพิมพ์เพื่อให้บริการบุคคลหรือนักวิชาการกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง เป็นการช่วยเหลือบุคคลเหล่านั้นให้สามารถติดตามความก้าวหน้าในวิชาชีพของตนอยู่เสมอ (นิตยา พิรานนท์ 2523 : 3)

ฮันส์ ปีเตอร์ ลูห์น (Hans Peter Luhn) ได้ให้คำจำกัดความของบริการเลือกเผยแพร่สารนิเทศ (Luhn. 1961 : 131) ว่าเป็นบริการภายในหน่วยงาน โดยการใช้เครื่องจักรกลช่วยในการจัดเก็บและค้นหาสารนิเทศ วัตถุประสงค์ของบริการเลือกเผยแพร่สารนิเทศนั้นไม่เพียงแต่จะค้นหาสารนิเทศหรือเอกสารที่มีคุณค่าเพียงหนึ่งหรือสองชิ้นจากจำนวนมากมายที่เราได้อยู่แล้ว เพื่อให้บริการตามคำขอเท่านั้น แต่จะให้บริการต่อเนื่องกันไป คือ ผู้ใช้บริการจะได้รับข่าวอยู่เสมอเป็นระยะ ๆ ว่ามีเอกสารอะไรบางพิมพ์ออกมาใหม่ในสาขาที่ตนต้องการจะสนใจ

การให้บริการของห้องสมุดเท่าที่ปฏิบัติกันมาแต่เดิมนั้นส่วนมากจะเตรียมและมุ่งเพื่อบริการแก่กลุ่มผู้ใช้ส่วนใหญ่ในหน่วยงานมากกว่าจะมุ่งบริการผู้ใช้เป็นรายบุคคล ผู้ใช้มักจะต้องค้นหาสิ่งที่ต้องการจากสารนิเทศทั้งหมดที่มีอยู่ในห้องสมุด จึงทำให้สิ้นเปลืองเวลาในการค้นหามากขณะที่พบว่าสิ่งที่ต้องการมีเพียงจำนวนน้อย สำหรับระบบบริการเลือกเผยแพร่สารนิเทศมีแนวโน้มที่จะอำนวยความสะดวกได้มากกว่า เพราะผู้ให้บริการจะต้องทราบความประสงค์ของผู้รับบริการก่อนว่า ต้องการสารนิเทศประเภทใดภายในช่วงระยะเวลาอันเท่าใด โดยการติดต่อกันอย่างใกล้ชิดและทันสมัยอยู่เสมอ จนกว่าผู้รับบริการจะหมดความสนใจติดตามสารนิเทศในเรื่องหรือสาขาวิชานั้น ๆ

ลักษณะของระบบบริการ เลือกเผยแพร่สารนิเทศ.

ระบบบริการ เลือกเผยแพร่สารนิเทศมีองค์ประกอบสำคัญ ดังนี้ (Guha.

1978 : 93 - 113)

1. การสร้างรายชื่อสมาชิกผู้ใช้บริการ (user profile) ผู้บริการดำเนินการเลือกกลุ่มบุคคลซึ่งต้องการรับบริการ เลือกเผยแพร่สารนิเทศ โดยให้ผู้บริการแจ้งข้อมูลต่าง ๆ ลงในแบบฟอร์มขอรับบริการ ส่วนมากมักจะให้ระบุสิ่งต่อไปนี้ เรื่อง (topic) หรือศัพท์กรรชนี (key word) ที่ผู้ใช้บริการสนใจ รายชื่อสมาชิกผู้ใช้บริการ และหัวข้อเรื่องของสารนิเทศที่ต้องการนั้นจะต้องได้รับการแก้ไขปรับปรุง และเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ให้สอดคล้องกับความต้องการหรือความสนใจที่ปัจจุบันที่สุดของผู้ใช้บริการ

วิธีการระบุความต้องการของผู้ใช้บริการ ในสาขาวิชาหรือหัวข้อเรื่องที่ตนสนใจนั้น อาจกระทำได้ 2 แบบ คือ ระบุจำนวนรายการสารนิเทศหรือสิ่งพิมพ์ที่เคยใช้แล้ว แต่พบว่ามีคุณค่าที่จะเลือกใช้ไ้ประการหนึ่ง และระบุสาขาวิชาหรือหัวข้อเรื่องที่ตนสนใจโดยใช้ศัพท์กรรชนีหรือหัวเรื่อง โดยที่ค่าดังกล่าวต้องได้รับการยอมรับเป็นศัพท์กรรชนีของระบบแล้วอีกประการหนึ่ง

2. การสร้างหรือจัดการรายการกรรชนีสารนิเทศ (document profile) สารนิเทศที่จัดหาเข้ามาในห้องสมุดหรือศูนย์เอกสารทั้งหมด ไม่ว่าจะปรากฏในรูปสิ่งพิมพ์หรือวัสดุอื่นใดก็ตาม จะต้องได้รับการวิเคราะห์และจัดทำกรรชนีหรือสาระสังเขปตามเนื้อหาของสาขาวิชาต่าง ๆ เพื่อจัดเตรียมไว้บริการแก่ผู้ใช้ กล่าวอีกนัยหนึ่งว่าเป็นการสร้างข้อมูลฐานตามระบบการจัดเก็บและเรียกใช้สารนิเทศนั่นเอง ในการสร้างรายการกรรชนีสารนิเทศนั้นจะต้องใช้แผนการจัดหมวดหมู่ให้เหมาะสมกับลักษณะและประเภทของสารนิเทศ เช่น การสร้างคู่มือรายการควยแผนการจัดหมวดหมู่แบบรัฐสภาอเมริกันหรือแบบคิวอี้ เหมาะสำหรับหนังสือและสิ่งพิมพ์ที่เป็นรูปเล่ม ส่วนสิ่งพิมพ์ประเภทเอกสารวารสาร จุลสาร รายงาน และอื่น ๆ นั้น จะต้องมีการจัดทำกรรชนีและสาระสังเขปโดยใช้ระบบที่เหมาะสม

3. การเปรียบเทียบเพื่อคัดเลือกสารนิเทศ (comparison or matching) เมื่อถึงระยะเวลาที่กำหนดไว้ ประมาณเดือนละครั้งหรือสองครั้ง จะต้อนำรายชื่อสมาชิกผู้ใช้บริการแต่ละรายการจากรายชื่อสมาชิกผู้ใช้บริการ ซึ่งระบุความต้องการเกี่ยวกับสารนิเทศไว้แล้ว มาเปรียบเทียบกับรายการครรชนิเทศทั้งหมดที่รวบรวมไว้ในระยะล่าสุด เพื่อสืบค้นหาสารนิเทศหรือสิ่งพิมพ์ ซึ่งเป็นความต้องการดังที่ได้แสดงเจตจำนงไว้ในบันทึกประจำตัวของผู้ใช้บริการ

4. การติดต่อสื่อสารกับสมาชิกผู้ใช้บริการ (notification) สมาชิกผู้ใช้บริการแต่ละคนจะได้รับใบแจ้งให้ทราบโดยเร็ว หากมีสารนิเทศหรือเอกสารใด ๆ ที่ตนต้องการ หลังจากที่ได้มีการเปรียบเทียบดังกล่าวแล้วข้างต้น ใบแจ้งนี้อาจจะระบุไว้เป็นรายการแบบบรรณานุกรม ครรชนิวารสารหรือเอกสาร หรือรวมทั้งสาระสังเขปด้วย เพื่อให้สมาชิกผู้ใช้บริการได้พิจารณาคัดเลือกรายการสารนิเทศตามที่ตนต้องการ

4.1 การประเมินปฏิกิริยาจากผู้ใช้บริการ (response or feedback) ลักษณะประการหนึ่งของระบบบริการเลือกเผยแพร่สารนิเทศคือ การแสดงปฏิกิริยาจากผู้ใช้บริการภายหลังจากที่สมาชิกผู้ใช้บริการแต่ละคนได้รับใบแจ้งจากผู้ใช้บริการแล้ว ผู้ให้บริการก็จะตรวจสอบรายการสารนิเทศจากใบแจ้ง หากต้องการสารนิเทศรายการใดให้ทำเครื่องหมายแสดงความต้องการไว้แล้วส่งกลับไปยังผู้ใช้บริการ ในขณะเดียวกันสมาชิกผู้ตอบรับควรระบุไว้ด้วยว่าสนใจแต่เพียงรายการบรรณานุกรม ครรชนิ หรือสาระสังเขป

4.2 การแก้ไขและปรับปรุงรายชื่อสมาชิก (readjustment) เนื่องจากจุดมุ่งหมายของระบบบริการเลือกเผยแพร่สารนิเทศ เป็นบริการที่ตอบสนองผู้ใช้ให้ตรงกับความต้องการโดยรวดเร็ว ฉะนั้น คำตอบที่ได้รับจากสมาชิกผู้ใช้บริการจะต้องได้รับการวิเคราะห์อย่างถี่ถ้วน และจำเป็นจะต้องมีการปรับปรุงรายชื่อสมาชิกและสารนิเทศที่ต้องการให้สอดคล้องกันและทันสมัยตรงกับความต้องการอยู่ตลอดเวลา

กลไกในการสร้างระบบบริการเลือกเผยแพร่สารนิเทศ

เนื่องจากองค์ประกอบของบริการเลือกเผยแพร่สารนิเทศดังกล่าวข้างต้นแล้ว กลไกที่จะช่วยให้ระบบนี้ประสบความสำเร็จได้ขึ้นอยู่กับวิธีดำเนินการสองแบบ ซึ่งโดยหลักการแล้วผู้ให้บริการจะต้องตัดสินใจเลือกปฏิบัติการด้วยวิธีใดวิธีหนึ่ง โดยพิจารณาจากสภาพการของห้องสมุด หรือศูนย์เอกสารของคนเกี่ยวกับกำลังค่าใช้จ่าย กำลังผู้ปฏิบัติงาน ตลอดจนจำนวนผู้ใช้บริการว่ามากน้อยเพียงใด จึงจะเหมาะสมกับระบบใด ระบบหนึ่งในสองระบบนี้ (นิตยา พิรานนท์ 2523 : 8 - 9)

1. ระบบบริการเลือกเผยแพร่สารนิเทศโดยใช้แรงงานคน (manual SDI system) ระบบนี้ได้เริ่มมีขึ้นตั้งแต่ปี ค.ศ. 1955 จัดบริการสารนิเทศในสาขาวิชา เทคโนโลยีและสาขาที่เกี่ยวข้อง ต่อมาได้ขยายบริการออกไปอย่างกว้างขวาง

2. ระบบบริการเลือกเผยแพร่สารนิเทศโดยใช้คอมพิวเตอร์ (machine readable data bases in SDI) นับตั้งแต่ปี ค.ศ. 1958 เป็นต้นมาได้มีวิวัฒนาการเกี่ยวกับระบบบริการเลือกเผยแพร่สารนิเทศให้เหมาะสมกับการให้บริการต่อสมาชิกจำนวนมาก ๆ ด้วยการสร้าง magnetic tape data bases ซึ่งสามารถบรรจุรายการสารนิเทศต่าง ๆ เช่น ชื่อเรื่อง รายชื่อเอกสาร หัวเรื่องพรรณานี้หรือสาระสังเขปของบทความและรายงานต่าง ๆ ในระบบการจัดเก็บและเรียกใช้สารนิเทศที่มีอยู่เดิม หรืออาจจะปรับปรุงใหม่เพื่อให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

บริการพรรณานี้และสาระสังเขปที่ใช้กันอยู่กว้างขวางนั้น ได้มีผู้นิยมผลิตออกมาในรูปแบบแฟ้มเอกสารที่คอมพิวเตอร์คนเองได้ (machine readable files) ซึ่งบรรจุรายการของเอกสารและวัสดุอื่น ๆ จำนวนมาก ในปัจจุบันแฟ้มเอกสาร (files) หรือฐานข้อมูล (data bases) ดังกล่าว ได้มีการผลิตออกจำหน่ายเพื่อใช้เป็นบริการเลือกเผยแพร่สารนิเทศแก่สมาชิกจำนวนมาก ๆ เช่น บริการ CAN/SDI ของห้องสมุดวิทยาศาสตร์แห่งชาติ แคนาดา เป็นต้น

บริการเลือกเผยแพร่สารนิเทศในห้องสมุดมหาวิทยาลัย

ในระหว่างปี ค.ศ. 1969 - 1971 ห้องสมุดมหาวิทยาลัยบาธ (Bath University Library) ประเทศอังกฤษ ได้ทดลองบริการสารนิเทศเฉพาะบุคคลแก่นักวิจัยสาขาสังคมศาสตร์ที่มหาวิทยาลัยบาธและบริสตอล (Evans. 1973 : 214 - 232) โดยใช้วารสารสาระสังเขป และกระชั้ววารสาร ใบโฆษณาของผู้จัดพิมพ์ บทวิเคราะห์วิจารณ์ต่าง ๆ และวารสารปฐมภูมิที่ห้องสมุดได้รับ บริการที่ทดลองทำมีต่างกัน คือ การถ่ายสำเนาหน้าสารบัญวารสารใหม่ส่งให้แก่ักวิจัยเพื่อทำเครื่องหมายบทรบทความที่สนใจ แล้วจัดบริการยืมให้รวมถึงบริการยืมระหว่างห้องสมุด การสืบค้นข้อมูลย้อนหลังให้อย่างละเอียด การคัดข้อความจากหนังสือพิมพ์บางฉบับให้แก่ักวิจัยเป็นครั้งคราว และการรวบรวมกระชั้วของหนังสืออ้างอิงต่าง ๆ มีการประเมินผลบริการ 2 วิธี คือ ทุกครั้งที่ส่งบริการจะให้ผู้ใช้ประเมินผลบริการ และให้ผู้ใช้ตอบแบบสอบถามเมื่อใกล้จะจบโครงการ โดยให้ประเมินค่าความเห็นเฉพาะเรื่อง รวมทั้งเปรียบเทียบบริการที่จัดให้กับบริการอื่น ๆ ที่อาจจัดหาได้ ปรากฏว่า บริการที่จัดให้มีประสิทธิภาพ แต่ค่าใช้จ่ายค่อนข้างสูงเกือบจะเท่ากับบริการข้อมูลด้วยเครื่องจักรกล อย่างไรก็ตามผู้ใช้บริการเกือบทั้งหมดมีความเห็นว่าเป็นบริการที่จำเป็น

จอห์น ฮอลล์ (John Hall) สำนวจเกี่ยวกับการใช้บริการสารนิเทศของห้องสมุดมหาวิทยาลัยในอังกฤษ (Hall. 1975 : 112 - 125) พบว่า การให้บริการส่วนมากอยู่ในรูปของบริการข่าวล้าเกี่ยวกับสารนิเทศ บริการสารนิเทศด้วยข้อมูลจากคอมพิวเตอร์ และบริการตอบคำถามและช่วยในการค้นคว้า สำหรับบริการข่าวล้าเกี่ยวกับสารนิเทศนั้นจัดทำหลายรูปแบบด้วยกัน ได้แก่ การจัดทำรายชื่อหนังสือใหม่ของห้องสมุดแยกตามสาขาวิชาและจัดให้ตามความสนใจ การแจ้งข่าวสารเกี่ยวกับหนังสือใหม่ของสำนักพิมพ์ การถ่ายสำเนานำหน้าสารบัญวารสารฉบับใหม่ในสาขาวิชาต่าง ๆ แจกจ่ายแก่อาจารย์หรือภาควิชาต่าง ๆ ตามรายชื่อที่มีผู้ต้องการ ซึ่งห้องสมุดบางแห่งได้จัดทำกระชั้วหรือสาระสังเขปของบทความเหล่านั้นแนบไปด้วย จากการสำรวจดังกล่าวเห็นได้ชัดว่าการบริการ เน้นทางสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมากกว่าสาขาอื่น

ลักษณะการใช้สารนิเทศของสมาชิกผู้ใช้บริการเลือกเผยแพร่สารนิเทศ

แคทเธอริน เอช. แพคเกอร์ และดาโกเบิร์ต ซัวเจด (Katherine H. Packer and Dagobert Soergel) ศึกษาบริการข่าวเก่าเกี่ยวกับสารนิเทศทุกแง่มุมที่จะเป็นประโยชน์แก่นักวิทยาศาสตร์เมื่อปี ค.ศ. 1979 (Packer and Soergel, 1979 : 125 - 135) ตัวแปรสำคัญที่พบคือ การกระจุกกระจายของสารนิเทศประชากรที่ใช้ศึกษานั้น ได้แก่ วิศวกรเคมี และนักเคมีของมหาวิทยาลัยในประเทศแคนาดา ผลการวิจัยพบว่า วิธีที่ที่สุดและไคผลที่สุดของบริการข่าวเก่าเกี่ยวกับสารนิเทศคือ บริการเลือกเผยแพร่สารนิเทศ ผู้วิจัยได้สุ่มตัวอย่างผู้ใช้บริการเลือกเผยแพร่สารนิเทศออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่อยู่ในสาขาวิชาแคบซึ่งสารนิเทศกระจายน้อย และกลุ่มที่อยู่ในสาขาวิชากว้างซึ่งสารนิเทศกระจายมาก ปรากฏว่า บริการที่จัดให้แก่กลุ่มที่สารนิเทศกระจายมากมีประสิทธิภาพสูงกว่า และจากการสัมภาษณ์ทำให้ทราบว่า นักวิทยาศาสตร์รับรู้ปัญหาการกระจายตัวมากของสารนิเทศในสาขานี้ และต้องการให้จัดเพิ่มความสนใจของแต่ละคน เพื่อรวบรวมสารนิเทศทุกอย่างที่เกี่ยวข้องไว้ทั้งหมด ต่อมาในปี ค.ศ. 1980 เอลเลียท เบอร์ตัน โคล (Elliot Burton Cole) ศึกษาเกี่ยวกับสมาชิกของบริการเลือกเผยแพร่สารนิเทศ รวมทั้งพฤติกรรมในการใช้และลักษณะของบริการ (Cole, 1981 : 2809 - A) ศึกษาวิธีการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล จุดมุ่งหมายของการศึกษารั้งนี้เพื่อเสนอรูปแบบในอันที่จะแสดงให้เห็นถึงบุคคลผู้ใช้ระบบบริการเลือกเผยแพร่สารนิเทศ และพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการได้รับและใช้บริการเลือกเผยแพร่สารนิเทศ รวมทั้งผลที่ได้รับ ซึ่งพบว่า รูปแบบในปัจจุบันที่จัดบริการนั้นยังไม่เหมาะสมและยังไม่สามารถบอกอาชีพของผู้ใช้ จำเป็นจะต้องกำหนดรูปแบบใหม่ขึ้นมาแทนด้วยการใช้ทฤษฎีทางสื่อสารมวลชนและทฤษฎีการสื่อสารทางวิทยาศาสตร์ รูปแบบใหม่นี้ปฏิบัติต่อผู้ใช้บริการในฐานะที่เป็นกลุ่มทางสังคม และสามารถกำหนดลักษณะงานของบริการเลือกเผยแพร่สารนิเทศได้

ความต้องการบริการเลือกเผยแพร่สารนิเทศของห้องสมุดมหาวิทยาลัยในประเทศไทย

ห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ในประเทศไทยยังไม่ได้จัดบริการเลือกเผยแพร่สารนิเทศ แต่ได้มีการสำรวจความต้องการบริการห้องสมุดของอาจารย์หลายแห่งด้วยกัน ทศนิยม ๖๖๖ (ทศนิยม ๖๖๖ : ค) ศึกษาความสนใจในการใช้ห้องสมุด ความเห็นต่อการจัดบริการห้องสมุด ตลอดจนความต้องการให้ห้องสมุดจัดบริการและกิจกรรมต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่โดยเฉพาะ พบว่าอาจารย์จำนวนมากไม่เคยใช้บริการหลายประเภท และไม่ทราบว่ามีการเหล่านั้นในห้องสมุด สรุปได้ว่า อาจารย์ต้องการให้ห้องสมุดจัดบริการและจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับสภาพการเรียนการสอน และเห็นว่าบริการสำหรับอาจารย์นั้นควรเป็นบริการที่เข้าถึงตัวผู้ใช้มากที่สุด ในการศึกษาถึงการให้บริการห้องสมุดและศูนย์สารนิเทศแก่อาจารย์ผู้สอนภาษาอังกฤษในมหาวิทยาลัยในประเทศไทย ยุพิน จันทรเจริณสิน (ยุพิน จันทรเจริณสิน ๒๕๒๓ : ข - ฉ) เสนอแนะให้มีการปรับปรุงบริการต่าง ๆ ที่มีอยู่ โดยการจัดบริการค่านับรณานุกรมหนังสือใหม่ประจำเดือน บริการเลือกเผยแพร่สารนิเทศ ขอสรุปนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุจิตรา เฟื่องวรรณนะ (สุจิตรา เฟื่องวรรณนะ ๒๕๒๔ : ค - ง) ศึกษาการใช้ทรัพยากรห้องสมุดเพื่องานวิจัยและงานเขียนของคณาจารย์คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

จากงานวิจัยดังกล่าวแม้จะมีเพียงจำนวนน้อย แสดงให้เห็นว่า อาจารย์มีความต้องการให้ห้องสมุดจัดบริการสารนิเทศถึงตัวกันมากขึ้น แต่ปรากฏว่ามีห้องสมุดมหาวิทยาลัยเพียงไม่กี่แห่งที่สามารถจัดบริการเลือกเผยแพร่สารนิเทศ ดังนั้นการศึกษาถึงรูปแบบในการจัดบริการเลือกเผยแพร่สารนิเทศสำหรับอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร น่าจะเป็นประโยชน์สำหรับห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่มีสภาพคล้ายคลึงกัน นำไปพิจารณาเพื่อปรับปรุงงานบริการสารนิเทศให้มีประสิทธิภาพต่อไป

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

ผลจากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง บ่งชี้ให้เห็นว่าบริการเลือกเผยแพร่สารนิเทศ นอกจากจะเน้นทางสาขาวิทยาศาสตร์เป็นส่วนใหญ่แล้ว การให้บริการในสาขาวิชากว้างๆจะได้ประโยชน์มากกว่า เนื่องจากมีการกระจายของสารนิเทศมาก ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า ดังนี้

1. ลักษณะการใช้สารนิเทศของอาจารย์สาขาวิทยาศาสตร์ และอาจารย์สาขาสังคมศาสตร์แตกต่างกัน
2. อาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความเห็นต่อรูปแบบบริการเลือกเผยแพร่สารนิเทศแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง โดยผู้วิจัยได้ทดลองบริการเลือกเผยแพร่สารนิเทศให้แก่อาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร แล้วประเมินผลควยการใช้แบบสอบถามชนิดประเมินค่ากับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 60 คน วิธีดำเนินการศึกษา แบ่งเป็นข้อ ๆ ใ้ดังนี้

1. การเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือเพื่อการศึกษาค้นคว้า
3. การรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำกับข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ อาจารย์คณะวิทยาศาสตร์ และคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ที่กำลังปฏิบัติงานในมีการศึกษา 2527 โดยผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์อาจารย์ทั้งสองคณะครบทุกภาควิชา แต่เนื่องจากไม่สามารถสัมภาษณ์อาจารย์ในคณะสังคมศาสตร์ได้ตามจำนวนที่กำหนด ผู้วิจัยจึงสัมภาษณ์จากคณะมนุษยศาสตร์ ซึ่งมีลักษณะสาขาวิชาคล้ายคลึงกับคณะสังคมศาสตร์ มาแทนจนครบจำนวน ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. สาขาวิทยาศาสตร์ จำนวน 30 คน
2. สาขาสังคมศาสตร์ จำนวน 30 คน

2. การสร้างเครื่องมือเพื่อการศึกษาคนควา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเพื่อหารูปแบบบริการเลือกเผยแพร่สารนิเทศ คือ แบบสอบถามแบบประเมินค่า โดยให้กลุ่มตัวอย่างให้ค่านำหนักของความเหมาะสม หรือ ความสำคัญของบริการเลือกเผยแพร่สารนิเทศ

ในการสร้างแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องและจากบริการที่ได้จัดให้ดังกล่าวมาจัดทำเป็นแบบสอบถาม การให้น้ำหนักความเหมาะสม หรือ ความสำคัญของบริการเลือกเผยแพร่สารนิเทศนั้น ใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ช่วง ของ ลีเคอร์ท (Likert) (กาญจนา มณีแสง 2522 : 76 - 77)

เหมาะสมหรือสำคัญมากที่สุด	ให้	5	คะแนน
เหมาะสมหรือสำคัญมาก	ให้	4	คะแนน
เหมาะสมหรือสำคัญปานกลาง	ให้	3	คะแนน
เหมาะสมหรือสำคัญน้อย	ให้	2	คะแนน
เหมาะสมหรือสำคัญน้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามนี้ไปปรึกษาคณะกรรมการผู้ควบคุมปริญญาโท เพื่อตรวจแก้ ก่อนนำไปใช้จริง

3. การรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มสัมภาษณ์อาจารย์ถึงความต้องการและขอบเขตในการที่จะให้จัดบริการเลือกเผยแพร่สารนิเทศ โดยใช้แบบสัมภาษณ์ที่แบ่งเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นรายละเอียดส่วนตัว และตอนที่ 2 เป็นความต้องการบริการสารนิเทศ จากห้องสมุด (ภาคผนวก ก)

2. นำแบบสัมภาษณ์มาบันทึกลงในรายชื่อสมาชิกผู้ใช้บริการจัดเรียงตามลำดับอักษร พร้อมทั้งกำหนดหมายเลขของสมาชิกไว้ด้วย (ภาคผนวก ข) และทำบัตรหัวเรื่อง ความที่สมาชิกผู้ใช้บริการระบุไว้ แล้วจัดเรียงตามลำดับอักษรเช่นกัน (ภาคผนวก ข)

3. ผู้วิจัยคัดเลือกสารนิเทศใหม่ในสำนักหอสมุดกลาง เปรียบเทียบกับรายการบัตรหัวเรื่องหรือรายชื่อสมาชิกผู้ใช้บริการ ถ้าสารนิเทศใดตรงกับหัวเรื่องที่สมาชิกผู้ใช้บริการใ้ประโยชน์ ก็ทำการถ่ายสำเนาหน้าสารบัญ หน้าสารสังเขป หรือสรุปเนื้อหาของบทความนั้น ๆ เอาไว้

4. รวบรวมรายการสารนิเทศที่ถ่ายสำเนาของสมาชิกผู้ใช้บริการแต่ละคนไว้ด้วยกัน และก่อนที่จะส่งรายการสารนิเทศแก่สมาชิกผู้ใช้บริการในแต่ละครั้งให้แนบใบตอบรับบริการไปด้วย (ภาคผนวก ค)

5. หลังจากส่งรายการสารนิเทศให้แก่สมาชิกผู้ใช้บริการแต่ละครั้ง ผู้วิจัยจะบันทึกรายการดังกล่าวลงในบัตรหัวเรื่อง จากนั้นต้องตามเก็บใบตอบรับจากอาจารย์เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขในรายชื่อสมาชิกผู้ใช้บริการก่อนที่จะจัดบริการในครั้งต่อไป

6. ผู้วิจัยได้ทำการทดลองส่งรายการสารนิเทศให้แก่อาจารย์เป็นจำนวน 4 ครั้ง และได้ส่งแบบประเมินผลการใช้บริการ (ภาคผนวก ง) หลังจากให้บริการครั้งสุดท้ายเสร็จสิ้นลง เพื่อให้คณาจารย์แสดงความคิดเห็นและประเมินผลบริการที่ได้ทำมาทั้งนี้

4. การจักรกระทำกับข้อมูล

ลำดับขั้นของการจักรกระทำกับข้อมูล มีดังนี้

1. คัดเลือกแบบสอบถาม และแบ่งตามสาขาวิทยาศาสตร์ กับสาขาสังคมศาสตร์
2. แจงนับข้อมูลตามคำถามแต่ละข้อ
3. วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการทางสถิติ คือ

3.1 หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) จากการให้ค่านำหนักตามระดับความเหมาะสมหรือความสำคัญในแต่ละข้อคำถาม ตามความคิดเห็นของอาจารย์สาขาวิทยาศาสตร์ และสาขาสังคมศาสตร์

3.2 ทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับลักษณะการใช้สารนิเทศของอาจารย์สาขาวิทยาศาสตร์ และสาขาสังคมศาสตร์ โดยใช้สูตร $t - test$

3.3 ทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับความถี่เห็นต่อรูปแบบบริการเลือก
แผนแพร่สารนิเทศของอาจารย์ที่มีประสบการณ์ต่างกัน โดยใช้สูตร F - test

4. แปลความหมายค่าเฉลี่ยน้ำหนักความเหมาะสมหรือสำคัญของแต่ละข้อ
คำถามตามแบบของ เบสต์ (Best. 1970 : 204 - 208) ดังนี้

เหมาะสมหรือสำคัญน้อยที่สุด	ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง	1.00 - 1.50
เหมาะสมหรือสำคัญน้อย	ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง	1.51 - 2.50
เหมาะสมหรือสำคัญปานกลาง	ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง	2.51 - 3.50
เหมาะสมหรือสำคัญมาก	ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง	3.51 - 4.50
เหมาะสมหรือสำคัญมากที่สุด	ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง	4.51 - 5.00

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลทั้งหมดใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. หาค่าเฉลี่ย ใช้สูตร (Ferguson. 1981 : 49)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ยของน้ำหนักความสำคัญของข้อคำถาม

$\sum \bar{X}$ แทน ผลรวมค่าน้ำหนักความสำคัญของข้อคำถาม

N แทน จำนวนผู้ให้น้ำหนักความสำคัญของข้อคำถาม

2. หาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้สูตร (Ferguson. 1981 : 68)

$$s = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ s แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง

$\sum X$ แทน ผลรวมค่าน้ำหนักความสำคัญของข้อคำถาม

$\sum X^2$ แทน ผลรวมค่าน้ำหนักความสำคัญของข้อคำถามยกกำลังสอง

N แทน จำนวนผู้ให้น้ำหนักความสำคัญของข้อคำถาม

3. การทดสอบนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างคะแนนของอาจารย์สาขา
วิทยาศาสตร์ และสาขาสังคมศาสตร์ ใช้สูตร (Ferguson. 1981 : 178)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{N_1} + \frac{S_2^2}{N_2}}}$$

เมื่อ	t	แทน ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย
	$\bar{X}_1$	แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1
	$\bar{X}_2$	แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ 2
	S_1^2	แทน ความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มที่ 1
	S_2^2	แทน ความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มที่ 2
	N_1	แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1
	N_2	แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 2

4. การทดสอบนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างคะแนนอาจารย์ที่มี
ประสบการณ์การทำงานต่างกัน โดยใช้สูตร (Lindquist. 1956 : 56)

$$F = \frac{MS_A}{MS_W}$$

เมื่อ	F	แทน ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย
	MS_A	แทน ค่าเฉลี่ยกำลังสองของคะแนนจากแบบสอบถาม
	MS_W	แทน ค่าเฉลี่ยกำลังสองของคะแนนภายในกลุ่ม

ผลการศึกษาค้นคว้า

การเสนอผลการค้นคว้า แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

1. การศึกษารูปแบบที่เหมาะสมในการจัดบริการเลือกเผยแพร่สารนิเทศ
2. การศึกษาเปรียบเทียบลักษณะการใช้สารนิเทศทางวิทยาศาสตร์และสังคมศาสตร์
3. การศึกษาความเหมาะสมอื่น ๆ ในการจัดบริการเลือกเผยแพร่สารนิเทศในการแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สัญลักษณ์ดังต่อไปนี้

N	แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
G	แทน กลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน ค่าเฉลี่ย
S	แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
S^2	แทน ค่าความแปรปรวนของคะแนน
SS	แทน ผลบวกกำลังสองของคะแนน
SS(W)	แทน ผลบวกกำลังสองของคะแนนภายในกลุ่ม
SS(A)	แทน ผลบวกกำลังสองของคะแนนระหว่างกลุ่ม
MS	แทน ค่าเฉลี่ยผลบวกกำลังสองของคะแนน
MS(W)	แทน ค่าเฉลี่ยผลบวกกำลังสองของคะแนนภายในกลุ่ม
MS(A)	แทน ค่าเฉลี่ยผลบวกกำลังสองของคะแนนระหว่างกลุ่ม
t	แทน ความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ย
F	แทน ความแปรปรวนของคะแนนเฉลี่ย
df	แทน องศาแห่งความเป็นอิสระ

1. การศึกษารูปแบบที่เหมาะสมในการจัดบริการ เลือกเผยแพร่สารนิเทศ

การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความเหมาะสมของรูปแบบบริการ เลือกเผยแพร่สารนิเทศ ได้แก่ สารบัญวารสารใหม่ สารบัญหนังสือใหม่ สารสังเขปของสารนิเทศใหม่ ข้อความคัดลอกจากสารนิเทศใหม่ ความทัศนะของอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 5 ปี 5 - 10 ปี และ 10 ปีขึ้นไป (ตาราง 1) ปรากฏผลดังนี้

1.1 อาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 5 ปี 5 - 10 ปี และ 10 ปีขึ้นไป เห็นว่าบริการเลือกเผยแพร่สารนิเทศในรูปแบบวารสารใหม่ มีความเหมาะสมในระดับมาก (3.70 3.67 และ 3.87) ทั้งสามกลุ่มมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

1.2 อาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 5 ปี เห็นว่าบริการเลือกเผยแพร่สารนิเทศในรูปแบบสารบัญหนังสือใหม่ มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง (3.40) ส่วนอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงาน 5 - 10 ปี และ 10 ปีขึ้นไป เห็นว่ามีความเหมาะสมในระดับมาก (3.67 และ 3.69) ทั้งสามกลุ่มมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

1.3 อาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 5 ปี 5 - 10 ปี และ 10 ปีขึ้นไป เห็นว่าบริการเลือกเผยแพร่สารนิเทศในรูปแบบสารสังเขปของสารนิเทศใหม่ มีความเหมาะสมในระดับมาก (3.80 3.90 และ 3.72) ทั้งสามกลุ่มมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

1.4 อาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 5 ปี และ 10 ปีขึ้นไป เห็นว่าบริการเลือกเผยแพร่สารนิเทศในรูปแบบข้อความคัดลอกจากสารนิเทศใหม่ มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง (3.40 และ 3.45) ส่วนอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงาน 5 - 10 ปี เห็นว่ามีความเหมาะสมในระดับมาก (3.62) ทั้งสามกลุ่มมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 1 ค่าความแปรปรวนของคะแนนความเหมาะสมของรูปแบบบริการเลือกเผยแพร่สารนิเทศ ตามทัศนคติของอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 5 ปี 5 - 10 ปี และ 10 ปีขึ้นไป

รูปแบบของบริการ	$\bar{X}$ รายข้อ			SS		df		MS		F
	G ₁	G ₂	G ₃	SS(A)	SS(W)	k-1	n-k	MS(A)	MS(W)	
สารบัญวารสารใหม่	3.70	3.67	3.87	0.52	22.21	2	57	0.26	0.39	0.67
สารบัญหนังสือใหม่	3.40	3.67	3.69	0.66	23.27	2	57	0.33	0.41	0.81
สาระสังเขปของ สารนิเทศใหม่	3.80	3.90	3.72	0.40	19.20	2	57	0.20	0.33	0.95
ขอความคัดลอกจาก สารนิเทศใหม่	3.40	3.62	3.45	0.96	27.20	2	57	0.47	0.49	0.97

กล่าวโดยสรุป คณาจารย์ซึ่งมีประสบการณ์ด้านเวลาการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อรูปแบบบริการเลือกเผยแพร่สารนิเทศแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และให้ค่าความเหมาะสมแก่สารบัญวารสารใหม่ และสาระสังเขปของสารนิเทศใหม่มากกว่ารูปแบบอื่น ๆ

2. การศึกษาเปรียบเทียบลักษณะการใช้สารนิเทศทางวิทยาศาสตร์และสังคมศาสตร์

2.1 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยประโยชน์ที่ได้รับจากบริการเลือกเผยแพร่สารนิเทศ ได้แก่ ประโยชน์ของบริการเมื่อเปรียบเทียบกับบริการเดิมที่ห้องสมุดจัดให้ การประหยัดเวลาและประหยัดแรงงาน และการติดตามค้นคว้าเรื่องที่ต้องการ

ตามทัศนะของอาจารย์สาขาวิทยาศาสตร์ และสังคมศาสตร์ (ตาราง 2) ปรากฏผล
ดังนี้

2.1.1 อาจารย์สาขาวิทยาศาสตร์ และสาขาสังคมศาสตร์ เห็นว่าประโยชน์
ของบริการเมื่อเปรียบเทียบกับบริการเดิมที่ห้องสมุดจัดให้ มีความเหมาะสมในระดับมาก
(4.07 และ 4.00) ทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.1.2 อาจารย์สาขาวิทยาศาสตร์ และสาขาสังคมศาสตร์ เห็นว่าประโยชน์
ของบริการในแง่ของการประหยัดเวลา มีความสำคัญในระดับมาก (4.07 และ 4.23)
ทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.1.3 อาจารย์สาขาวิทยาศาสตร์ และสาขาสังคมศาสตร์ เห็นว่าประโยชน์
ของบริการในแง่ของการประหยัดแรงงาน มีความสำคัญในระดับมาก (4.07) ทั้งสองกลุ่ม
มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.1.4 อาจารย์สาขาวิทยาศาสตร์ และสาขาสังคมศาสตร์ เห็นว่าประโยชน์
ของบริการในแง่ของการติดตามค้นคว้าเรื่องที่ต้องการ มีความสำคัญในระดับมาก (3.93
และ 3.67) ทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 2 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยประโยชน์ที่ได้รับจากบริการเลือกเผยแพร่สารนิเทศตามทัศนะของอาจารย์สาขาวิทยาศาสตร์ และสาขาสังคมศาสตร์

ประโยชน์ของบริการ	อาจารย์สาขาวิทยาศาสตร์		อาจารย์สาขาสังคมศาสตร์		t
	$\bar{x}$	s	$\bar{x}$	s	
ประโยชน์ของบริการเมื่อเปรียบเทียบกับบริการเดิมที่ห้องสมุดจัดให้	4.07	0.64	4.00	0.52	0.46
ประหยัดเวลา	4.07	0.69	4.23	0.50	-1.03
ประหยัดแรงงาน	4.07	0.58	4.07	0.70	0.00
การติดตามค้นคว้าเรื่องที่ต้องการ	3.93	0.58	3.67	0.55	1.78*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กล่าวโดยสรุป คณะอาจารย์ทั้งสองกลุ่มมีความเห็นต่อประโยชน์ที่ได้รับจากบริการเฉพาะในแง่ของการติดตามค้นคว้าเรื่องที่ต้องการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และให้ค่าความสำคัญแก่ประโยชน์ที่ได้รับจากบริการในระดับมาก

2.2 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความเหมาะสมของรูปแบบบริการเลือกเผยแพร่สารนิเทศ ได้แก่ สารบัญวารสารใหม่ สารบัญหนังสือใหม่ สารสังเขปของสารนิเทศใหม่ และข้อความคัดลอกจากสารนิเทศใหม่ ตามทัศนะของอาจารย์สาขาวิทยาศาสตร์ และสาขาสังคมศาสตร์ (ตาราง 3) ปรากฏผลดังนี้

2.2.1 อาจารย์สาขาวิทยาศาสตร์ และสาขาสังคมศาสตร์ เห็นว่าบริการเลือกเผยแพร่สารนิเทศในรูปแบบวารสารใหม่ มีความเหมาะสมในระดับมาก (3.73 และ 3.80) ทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2.2 อาจารย์สาขาวิทยาศาสตร์ และสาขาสังคมศาสตร์ เห็นว่าบริการเลือกเผยแพร่สารนิเทศในรูปแบบสารบัญหนังสือใหม่ มีความเหมาะสมในระดับมาก (3.70 และ 3.57) ทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2.3 อาจารย์สาขาวิทยาศาสตร์ และสาขาสังคมศาสตร์ เห็นว่าบริการเลือกเผยแพร่สารนิเทศในรูปแบบสาระสังเขปของสารนิเทศใหม่ มีความเหมาะสมในระดับมาก (3.83 และ 3.77) ทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2.4 อาจารย์สาขาวิทยาศาสตร์ เห็นว่า บริการเลือกเผยแพร่สารนิเทศในรูปแบบข้อความคัดลอกจากสารนิเทศใหม่ มีความเหมาะสมในระดับมาก (3.53) ส่วนอาจารย์สาขาสังคมศาสตร์ เห็นว่ามีความเหมาะสมในระดับปานกลาง (3.37) ทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 3 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความเหมาะสมของรูปแบบบริการเลือกเผยแพร่สารนิเทศ ตามทัศนะของอาจารย์สาขาวิทยาศาสตร์ และสาขาสังคมศาสตร์

รูปแบบของบริการ	อาจารย์สาขาวิทยาศาสตร์		อาจารย์สาขาสังคมศาสตร์		t
	$\bar{x}$	s	$\bar{x}$	s	
สารบัญวารสารใหม่	3.73	0.58	3.80	0.66	-0.43
สารบัญหนังสือใหม่	3.70	0.60	3.57	0.68	0.79
สาระสังเขปของสารนิเทศใหม่	3.83	0.53	3.77	0.63	0.43
ข้อความคัดลอกจากสารนิเทศใหม่	3.53	0.63	3.37	0.76	0.88

กล่าวโดยสรุป คณะจารย์ทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นต่อรูปแบบบริการเลือกเผยแพร่สารนิเทศแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และให้ความเหมาะสมแก่สารบวญวารสารใหม่ และสาระสังเขปของสารนิเทศใหม่มากกว่ารูปแบบอื่น ๆ

2.3 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความพอใจเพียงของหัวข้อสารนิเทศแต่ละรูปแบบที่นำเสนอ ได้แก่ สารบวญวารสารใหม่ สารบวญหนังสือใหม่ สาระสังเขปของสารนิเทศใหม่ และข้อความคัดคองจากสารนิเทศใหม่ ตามทัศนะของอาจารย์สาขาวิทยาศาสตร์ และสาขาสังคมศาสตร์ (ตาราง 4) ปรากฏผลดังนี้

2.3.1 อาจารย์สาขาวิทยาศาสตร์ เห็นว่าความพอใจเพียงของหัวข้อสารนิเทศในรูปแบบสารบวญวารสารใหม่ มีความเหมาะสมในระดับมาก (3.53) ส่วนอาจารย์สาขาสังคมศาสตร์ เห็นว่ามีความเหมาะสมในระดับปานกลาง (3.50) ทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.3.2 อาจารย์สาขาวิทยาศาสตร์ และสาขาสังคมศาสตร์ เห็นว่าความพอใจเพียงของหัวข้อสารนิเทศในรูปแบบสารบวญหนังสือใหม่ มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง (3.50) ทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.3.3 อาจารย์สาขาวิทยาศาสตร์ เห็นว่าความพอใจเพียงของหัวข้อสารนิเทศในรูปแบบสาระสังเขปของสารนิเทศใหม่ มีความเหมาะสมในระดับมาก (3.80) ส่วนอาจารย์สาขาสังคมศาสตร์ เห็นว่ามีความเหมาะสมในระดับปานกลาง (3.47) ทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3.4 อาจารย์สาขาวิทยาศาสตร์ และสาขาสังคมศาสตร์ เห็นว่าความพอใจเพียงของหัวข้อสารนิเทศในรูปแบบข้อความคัดคองจากสารนิเทศใหม่ มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง (3.47 และ 3.30) ทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 4 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความพอเพียงของหัวข้อสารนิเทศในแต่ละรูปแบบที่นำเสนอ

ความพอเพียงของหัวข้อสารนิเทศ แต่ละรูปแบบ	อาจารย์ สาขาวิทยาศาสตร์		อาจารย์ สาขาสังคมศาสตร์		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
สารบัญวารสารใหม่	3.53	0.63	3.50	0.73	0.17
สารบัญหนังสือใหม่	3.50	0.78	3.50	0.68	0.00
สาระสังเขปของสารนิเทศใหม่	3.80	0.61	3.47	0.63	2.06*
ข้อความคัดลอกจากสารนิเทศใหม่	3.47	0.78	3.30	0.79	0.84

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กล่าวโดยสรุป คณะอาจารย์ทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นต่อความพอเพียงของหัวข้อสารนิเทศในรูปแบบสาระสังเขปของสารนิเทศใหม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจารย์สาขาวิทยาศาสตร์ให้ความเหมาะสมค่านความพอเพียงของหัวข้อสารนิเทศในรูปแบบวารสารใหม่ และรูปแบบสาระสังเขปของสารนิเทศใหม่ในระดับมาก รูปแบบสารบัญหนังสือ และข้อความคัดลอกจากสารนิเทศใหม่ในระดับปานกลาง ส่วนอาจารย์สาขาสังคมศาสตร์ให้ความเหมาะสมรูปแบบทั้งสี่ในระดับปานกลาง

2.4 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความเหมาะสมของเนื้อหาที่ได้รับภายในขอบเขตเรื่องที่น่าสนใจ ได้แก่ การจัดหัวข้อต่าง ๆ สอดคล้องกับความต้องการ และรายการสารนิเทศที่นำเสนอครอบคลุมสาขาวิชาที่อยู่ในความสนใจ ตามทัศนะของอาจารย์สาขาวิทยาศาสตร์ และสาขาสังคมศาสตร์ (ตาราง 5) ปรากฏผลดังนี้

2.4.1 อาจารย์สาขาวิทยาศาสตร์ และสาขาสังคมศาสตร์ เห็นว่าการจัดทำหัวข้อต่าง ๆ สอดคล้องกับความต้องการ มีความเหมาะสมในระดับมาก (3.80 และ 3.57) ทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.4.2 อาจารย์สาขาวิทยาศาสตร์ และสาขาสังคมศาสตร์ เห็นว่ารายการสารนิเทศที่น่าสนใจครอบคลุมสาขาวิชาที่อยู่ในความสนใจ มีความเหมาะสมในระดับมาก (3.78 และ 3.63) ทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 5 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความเหมาะสมของเนื้อหาที่ได้รับภายในขอบเขตเรื่องที่สนใจ

ความเหมาะสมของเนื้อหา	อาจารย์สาขาวิทยาศาสตร์		อาจารย์สาขาสังคมศาสตร์		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
การจัดทำหัวข้อต่าง ๆ สอดคล้องกับความต้องการ	3.80	0.55	3.57	0.63	1.52
รายการสารนิเทศที่น่าสนใจครอบคลุมสาขาวิชาที่อยู่ในความสนใจ	3.78	0.63	3.63	0.72	0.86

กล่าวโดยสรุป คณาจารย์ทั้งสองกลุ่ม มีความคิดเห็นต่อความเหมาะสมของเนื้อหาที่ได้รับภายในขอบเขตเรื่องที่สนใจแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และให้ความเหมาะสมกับการจัดทำหัวข้อต่าง ๆ สอดคล้องกับความต้องการ และรายการสารนิเทศที่น่าสนใจครอบคลุมสาขาวิชาที่อยู่ในความสนใจในระดับมาก

2.5 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความเหมาะสมเกี่ยวกับระยะเวลาในการจัดบริการเลือกเผยแพร่สารนิเทศ ได้แก่ ระยะเวลาของการจัดบริการแต่ละครั้ง และความสม่ำเสมอของบริการ ตามทัศนะของอาจารย์สาขาวิทยาศาสตร์ และสาขาสังคมศาสตร์ (ตาราง 6) ปรากฏผลดังนี้

2.5.1 อาจารย์สาขาวิทยาศาสตร์ และสาขาสังคมศาสตร์ เห็นว่าระยะเวลาของการจัดบริการแต่ละครั้ง มีความเหมาะสมในระดับมาก (3.57 และ 3.53) ทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.5.2 อาจารย์สาขาวิทยาศาสตร์ และสาขาสังคมศาสตร์ เห็นว่าความสม่ำเสมอของบริการ มีความเหมาะสมในระดับมาก (3.97 และ 3.57) ทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 6 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความเหมาะสมเกี่ยวกับระยะเวลาในการจัดบริการเลือกเผยแพร่สารนิเทศ

ระยะเวลาในการจัดบริการ	อาจารย์สาขาวิทยาศาสตร์		อาจารย์สาขาสังคมศาสตร์		t
	$\bar{X}$	s	$\bar{X}$	s	
ระยะเวลาของการจัดบริการแต่ละครั้ง	3.57	0.50	3.53	0.78	0.24
ความสม่ำเสมอของบริการ	3.97	0.61	3.57	0.68	2.39*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กล่าวโดยสรุป คณาจารย์ทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นต่อระยะเวลาในการจัดบริการ เลือกเผยแพร่สารนิเทศในเรื่องความสม่ำเสมอของบริการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05 และให้ความเหมาะสมกับระยะเวลาในการจัดบริการเลือกเผยแพร่ สารนิเทศในระดับมาก

2.6 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสำคัญเกี่ยวกับความต้องการในด้านอื่น ๆ ของบริการเลือกเผยแพร่สารนิเทศ ได้แก่ การสืบค้นสารนิเทศย้อนหลัง ความถี่ของ การจัดบริการระหว่างครั้งหนึ่ง ๆ บริการถ่ายเอกสารบทความที่ต้องการ และการจัดเป็น บริการประจำค่อไป ตามทัศนะของอาจารย์สาขาวิทยาศาสตร์ และสาขาสังคมศาสตร์ (ตาราง 7) ปรากฏผลดังนี้

2.6.1 อาจารย์สาขาวิทยาศาสตร์ เห็นว่าการสืบค้นสารนิเทศย้อนหลัง มีความสำคัญในระดับมาก (3.53) ส่วนอาจารย์สาขาสังคมศาสตร์ เห็นว่ามีความสำคัญใน ระดับปานกลาง (3.43) ทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.6.2 อาจารย์สาขาวิทยาศาสตร์ เห็นว่าความถี่ของการจัดบริการ ระหว่างครั้งหนึ่ง ๆ มีความสำคัญระดับปานกลาง (3.13) ส่วนอาจารย์สาขาสังคมศาสตร์ เห็นว่ามีความสำคัญในระดับมาก (3.53) ทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มี นัยสำคัญทางสถิติ

2.6.3 อาจารย์สาขาวิทยาศาสตร์ และสาขาสังคมศาสตร์ เห็นว่า บริการถ่ายเอกสารบทความที่ต้องการ มีความสำคัญในระดับมาก (4.00 และ 4.10) ทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.6.4 อาจารย์สาขาวิทยาศาสตร์ และสาขาสังคมศาสตร์ เห็นว่าการจัด บริการ เลือกเผยแพร่สารนิเทศเป็นประจำค่อไป มีความสำคัญในระดับมาก (4.43 และ 4.37) ทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 7 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความต้องการในค่านอื่น ๆ ของบริการเลือก
เผยแพร่มสารนิเทศ

ความต้องการอื่น ๆ	อาจารย์ สาขาวิทยาศาสตร์		อาจารย์ สาขาสังคมศาสตร์		t
	$\bar{X}$	s	$\bar{X}$	s	
การสืบค้นสารนิเทศย้อนหลัง	3.53	0.90	3.43	0.90	0.43
ความถี่ของการจัดบริการระหว่าง ครั้งหนึ่ง ๆ	3.13	0.94	3.53	0.82	-1.76
บริการถ่ายเอกสารบทความที่ต้องการ	4.00	0.83	4.10	0.76	-0.49
การจัดเป็นบริการประจำต่อไป	4.43	0.63	4.37	0.56	0.39

กล่าวโดยสรุป คณาจารย์ทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นต่อความต้องการในค่านอื่น ๆ ของบริการเลือกเผยแพร่มสารนิเทศ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และให้ความสำคัญกับบริการถ่ายเอกสารบทความที่ต้องการ และการจัดเป็นบริการประจำต่อไป มากกว่าความต้องการในค่านอื่น ๆ

3. การศึกษาความเหมาะสมอื่น ๆ ในการจัดบริการเลือกเผยแพร่มสารนิเทศ

3.1 การคำนวณค่าใช้จ่ายในการจัดบริการเลือกเผยแพร่มสารนิเทศในแต่ละรูปแบบ ได้แก่ สารบัญวารสารใหม่ สารบัญหนังสือใหม่ สาระสังเขปของสารนิเทศใหม่ และขอความคัดตอนจากสารนิเทศใหม่ โดยคิดจากจำนวนรายการหรือชื่อเรื่องของสารนิเทศในสาขาวิทยาศาสตร์และสาขาสังคมศาสตร์ คูณด้วยจำนวนผู้ต้องการ

ในแต่ละรายการ เพื่อให้ได้จำนวนรายการตามที่ใช้ระบุไว้ คิดค่าถ่ายเอกสารตามจำนวนหน้า ค่าแรงของผู้ดำเนินงานระดับปริญญาโท (3,765 บาท) จำนวน 1 คน (ชั่วโมงละ 17.89 บาท) ค่าแรงเจ้าหน้าที่ระดับ ปวช. (1,950 บาท) จำนวน 1 คน (ชั่วโมงละ 9.28 บาท) และระยะเวลาที่ใช้ในการจัดเตรียมสารนิเทศเพื่อบริการ โดยนับเวลาดังแต่คัดเลือกรายการต่าง ๆ จนกระทั่งส่งให้แก่ผู้รับบริการ (ตาราง 8 - 11)

ตาราง 8 ค่าใช้จ่ายต่อครั้งในการจัดบริการเลือกเผยแพร่สารนิเทศในรูปแบบสารบัญวารสารใหม่ โดยใช้แรงงานคน

สาขาวิชา	จำนวนรายการ	จำนวนหน้า	ค่าถ่ายเอกสาร* (บาท)	ค่าแรงปริญญาโท		ค่าแรงเจ้าหน้าที่		ค่าใช้จ่ายต่อหัว (บาท)
				บาท/ชม.	จำนวน ชม.	บาท/ชม.	จำนวน ชม.	
วิทยาศาสตร์ 30 คน	92	368	184.00	17.89	12	9.28	5	14.83
สังคมศาสตร์ 30 คน	84	336	168.00	17.89	10	9.28	4	12.80

* ค่าถ่ายเอกสารหน้าละ .50 บาท

ค่าใช้จ่ายในการจัดบริการเลือกเผยแพร่สารนิเทศในรูปแบบสารบัญวารสารใหม่แต่ละครั้ง หัวละ 14.83 บาท สำหรับสาขาวิทยาศาสตร์ และ 12.80 บาท สำหรับสาขาสังคมศาสตร์ ค่าใช้จ่ายสาขาวิทยาศาสตร์สูงกว่าสังคมศาสตร์เล็กน้อย เนื่องจากจำนวนรายการวารสารสาขาวิทยาศาสตร์ที่อยู่ในความสนใจมีมากกว่า

ตาราง 9 ค่าใช้จ่ายต่อครั้งในการจัดบริการเลือกเผยแพร่สารนิเทศในรูปแบบสารบาณ
หนังสือใหม่ โดยใช้แรงงานคน

สาขาวิชา	จำนวน รายการ	จำนวน หน้า	ค่า กาย เอกสาร* (บาท)	ค่าแรง ปริญาโท		ค่าแรง เจ้าหน้าที่		ค่าใช้จ่าย ต่อหัว (บาท)
				บาท/ ชม.	จำนวน ชม.	บาท/ ชม.	จำนวน ชม.	
วิทยาศาสตร์ 30 คน	21	100	50.00	17.89	6	9.28	4	6.48
สังคมศาสตร์ 30 คน	18	92	46.00	17.89	5	9.28	3	5.44

* ค่ากายเอกสารแผ่นละ .50 บาท

ค่าใช้จ่ายในการจัดบริการเลือกเผยแพร่สารนิเทศในรูปแบบสารบาณหนังสือใหม่
แต่ละครั้ง หัวละ 6.48 บาท สำหรับสาขาวิทยาศาสตร์ และ 5.44 บาท สำหรับสาขา
สังคมศาสตร์ จำนวนรายการของทั้งสองสาขาวิชาไม่แน่นอน ขึ้นอยู่กับจำนวนรายการ
หนังสือใหม่ที่ห้องสมุดจัดทำในแต่ละสัปดาห์

ตาราง 10 ค่าใช้จ่ายต่อครั้งในการจัดบริการเลือกเผยแพร่สารนิเทศในรูปแบบสาระสังเขปของสารนิเทศใหม่ โดยใช้แรงงานคน

สาขาวิชา	จำนวนรายการ	จำนวนหน้า	ค่าถ่ายเอกสาร* (บาท)	ค่าแรงปริญาโท		ค่าแรงเจ้าหน้าที่		ค่าใช้จ่ายต่อหัว (บาท)
				บาท/ชม.	จำนวน ชม.	บาท/ชม.	จำนวน ชม.	
วิทยาศาสตร์ 30 คน	10	92	46.00	17.89	5	9.28	3	5.44
สังคมศาสตร์ 30 คน	4	43	21.50	17.89	3	9.28	2	3.12

* ค่าถ่ายเอกสารแผ่นละ .50 บาท

ค่าใช้จ่ายในการจัดบริการเลือกเผยแพร่สารนิเทศในรูปแบบสาระสังเขปของสารนิเทศใหม่แต่ละครั้ง หัวละ 5.44 บาท สำหรับสาขาวิทยาศาสตร์ และ 3.12 บาท สำหรับสาขาสังคมศาสตร์ ค่าใช้จ่ายสาขาวิทยาศาสตร์สูงกว่าสาขาสังคมศาสตร์เล็กน้อย เนื่องจากสารนิเทศทางวิทยาศาสตร์มีการทำสาระสังเขปไว้มากกว่าสารนิเทศทางสังคมศาสตร์

ตาราง 11 ค่าใช้จ่ายต่อครั้งในการจัดบริการเลือกเผยแพร่สารนิเทศในรูปแบบข้อความ
คัดลอกจากสารนิเทศใหม่ โดยใช้แรงงานคน

สาขาวิชา	จำนวน รายการ	จำนวน หน้า	ค่า ถ่าย เอกสาร* (บาท)	ค่าแรง ปริญาโท		ค่าแรง เจ้าหน้าที่		ค่าใช้จ่าย ต่อหัว (บาท)
				บาท/ ชม.	จำนวน ชม.	บาท/ ชม.	จำนวน ชม.	
วิทยาศาสตร์ 30 คน	7	69	34.50	17.89	5	9.28	3	5.05
สังคมศาสตร์ 30 คน	5	46	23.00	17.89	3	9.28	2	3.17

* ค่าถ่ายเอกสารหน้าละ .50 บาท

ค่าใช้จ่ายในการจัดบริการเลือกเผยแพร่สารนิเทศในรูปแบบข้อความคัดลอกจากสารนิเทศใหม่แต่ละครั้ง หัวละ 5.05 บาท สำหรับสาขาวิทยาศาสตร์ และ 3.17 บาท สำหรับสาขาสังคมศาสตร์ ค่าใช้จ่ายสำหรับสาขาวิทยาศาสตร์สูงกว่าสาขาสังคมศาสตร์เล็กน้อย เนื่องจากสารนิเทศทางวิทยาศาสตร์มีจำนวนรายการที่สามารถคัดลอกข้อความได้มากกว่าสารนิเทศทางสังคมศาสตร์

กล่าวโดยสรุป ค่าใช้จ่ายต่อครั้งในการจัดบริการเลือกเผยแพร่สารนิเทศในรูปแบบสารขบวนการสารใหม่ โดยใช้แรงงานคน เสียค่าใช้จ่ายสูงกว่าในรูปแบบอื่น และค่าใช้จ่ายสำหรับสาขาวิทยาศาสตร์สูงกว่าสาขาสังคมศาสตร์ในทุกรูปแบบ เนื่องจากจำนวนรายการของสารนิเทศทางวิทยาศาสตร์ที่อยู่ในความสนใจมีมากกว่าทางสังคมศาสตร์

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผล

บริการเลือกเผยแพร่สารนิเทศ เป็นบริการที่จะช่วยเหลือผู้ใช้ให้เข้าถึงสารนิเทศได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ช่วยให้นักวิจัยหรือนักวิชาการสามารถตามความเคลื่อนไหวใหม่ ๆ ในแวดวงวิชาการของตนอย่างสม่ำเสมอ สำหรับห้องสมุดมหาวิทยาลัย บริการเลือกเผยแพร่สารนิเทศจะเกื้อกูลคณาจารย์ในด้านการอำนวยความสะดวกในการใช้สารนิเทศเพื่อการเรียนการสอน เนื่องจากอาจารย์มักจะมีเวลาเข้ามาใช้ห้องสมุดน้อย

อย่างไรก็ตาม บริการเลือกเผยแพร่สารนิเทศสามารถจัดบริการได้หลายรูปแบบด้วยกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะความต้องการของผู้ใช้บริการ แรงงาน เครื่องมือ ตลอดจนค่าใช้จ่ายที่ห้องสมุดนั้น ๆ จะสามารถจัดหาได้ ทั้งนี้ ก่อนที่ห้องสมุดจะจัดบริการเลือกเผยแพร่สารนิเทศในรูปแบบใด จำเป็นต้องศึกษาถึงปัจจัยดังกล่าวข้างต้นเสียก่อน เพื่อที่จะจัดบริการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการจัดบริการโดยใช้สารนิเทศที่มีอยู่ในสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร จัดให้แก่คณาจารย์ที่ไต่จากการสุ่มสัมภาษณ์ ได้แก่ อาจารย์สาขาวิทยาศาสตร์ จำนวน 30 คน และอาจารย์สาขาสังคมศาสตร์ จำนวน 30 คน ผลการศึกษารูปได้ดังนี้

1. อาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 5 ปี 5 - 10 ปี และ 10 ปีขึ้นไป เห็นว่าบริการเลือกเผยแพร่สารนิเทศในรูปแบบสารบัญวารสารใหม่ และรูปแบบสาระสังเขปของสารนิเทศใหม่ มีความเหมาะสมในระดับมาก รูปแบบสารบัญหนังสือใหม่ และรูปแบบข้อความคัดลอกจากสารนิเทศใหม่ มีความเหมาะสมในระดับปานกลางทั้งสามกลุ่มมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2. อาจารย์ทั้งสองสาขาวิชาเห็นว่าประโยชน์ที่ได้รับจากบริการ เลือดยแพร์ สารนิเทศ มีความสำคัญในระดับมาก และมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นการติดตามค้นหาเรื่องที่ต้องการ ทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. อาจารย์ทั้งสองสาขาวิชาเห็นว่าความเหมาะสมของรูปแบบบริการ เลือดยแพร์ สารนิเทศ มีความเหมาะสมในระดับมาก ยกเว้นรูปแบบข้อความคัดลอกจาก สารนิเทศใหม่ อาจารย์สาขาวิทยาศาสตร์เห็นว่ามีความเหมาะสมในระดับมาก ส่วน อาจารย์สาขาสังคมศาสตร์เห็นว่ามีความเหมาะสมในระดับปานกลาง ทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. อาจารย์สาขาวิทยาศาสตร์เห็นว่าความพอใจเพียงของหัวข้อสารนิเทศใน รูปแบบวารสารใหม่ และรูปแบบสาระสังเขปของสารนิเทศใหม่มีความเหมาะสมในระดับมาก รูปแบบสารบัญหนังสือและรูปแบบข้อความคัดลอกจากสารนิเทศใหม่มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง อาจารย์สาขาสังคมศาสตร์เห็นว่าความพอใจเพียงของหัวข้อสารนิเทศทั้งสี่รูปแบบ มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง ทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นหัวข้อสารนิเทศในรูปแบบสาระสังเขปของสารนิเทศใหม่ ทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. อาจารย์ทั้งสองสาขาวิชาเห็นว่าเนื้อหาที่ได้รับภายในขอบเขตเรื่องที่สนใจ มีความเหมาะสมในระดับมาก และมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

6. อาจารย์ทั้งสองสาขาวิชาเห็นว่าระยะเวลาในการจัดบริการ เลือดยแพร์ สารนิเทศ มีความเหมาะสมในระดับมาก และมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นด้านความสม่ำเสมอของบริการ ทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

7. อาจารย์ทั้งสองสาขาวิชาเห็นว่าบริการ เลือดยแพร์ สารนิเทศด้านบริการ ถ่ายเอกสารบทความที่ต้องการ และการจัดเป็นบริการประจำคอกไป มีความสำคัญในระดับมาก อาจารย์สาขาวิทยาศาสตร์เห็นว่า การสืบค้นสารนิเทศย้อนหลังมีความสำคัญในระดับมาก และควรมีของการจัดบริการระหว่างครั้งหนึ่ง ๆ มีความสำคัญในระดับปานกลาง

อาจารย์สาขาสังคมศาสตร์ เห็นว่าการสืบค้นสารนิเทศย้อนหลังมีความสำคัญในระดับปานกลาง และความถี่ของการจัดบริการมีความสำคัญในระดับมาก ทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

8. ค่าใช้จ่ายในการจัดบริการ เลือกเผยแพร่สารนิเทศในรูปแบบสารบัญวารสารใหม่ในแต่ละครั้งจะสูงกว่าในรูปแบบสารบัญหนังสือใหม่ รูปแบบสาระสังเขปของสารนิเทศใหม่ และรูปแบบขอความคัดตอนจากสารนิเทศใหม่ เนื่องจากจำนวนรายการมีมากกว่า และค่าใช้จ่ายในการจัดบริการแต่ละรูปแบบของสารนิเทศทางวิทยาศาสตร์จะสูงกว่าสารนิเทศทางสังคมศาสตร์

อภิปรายผล

การศึกษาครั้งนี้มีสมมติฐานในการศึกษาสองประการ ดังนี้

1. ลักษณะการใช้บริการ เลือกเผยแพร่สารนิเทศของอาจารย์สาขาวิทยาศาสตร์ และสาขาสังคมศาสตร์แตกต่างกัน
2. อาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความเห็นต่อรูปแบบบริการ เลือกเผยแพร่สารนิเทศแตกต่างกัน

ดังนั้น การอภิปรายผลการศึกษาครั้งนี้ จึงดำเนินการตามสมมติฐานทั้งสองประการ ดังนี้

1. ลักษณะการใช้บริการ เลือกเผยแพร่สารนิเทศของอาจารย์สาขาวิทยาศาสตร์ และสาขาสังคมศาสตร์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในค่านการคิดตามคันทว่าเรื่องที่ต้องการ ความพอเพียงของหัวข้อสารนิเทศในรูปแบบสาระสังเขปของสารนิเทศใหม่ และความสม่ำเสมอของบริการ อาจารย์สาขาวิทยาศาสตร์ให้ค่าความเหมาะสมหรือสำคัญสูงกว่าอาจารย์สาขาสังคมศาสตร์ ผลการศึกษาสนับสนุนสมมติฐานประการที่ 1 บางค่านเท่านั้น ซึ่งสามารถอธิบายเพิ่มเติมได้ดังนี้

1.1 มีการผลิตสารนิเทศทางวิทยาศาสตร์อย่างสม่ำเสมอเป็นจำนวนมาก อยู่ตลอดเวลา เนื่องจากมีการคิดค้นทฤษฎีใหม่ ๆ หรือการประดิษฐ์สิ่งใหม่ ๆ ขึ้นมา เป็นต้น จำเป็นอย่างยิ่งที่อาจารย์สาขาวิทยาศาสตร์ต้องติดตามให้ทันความก้าวหน้าทางวิชาการในสาขาของตน เมื่อเปรียบเทียบกับสารนิเทศทางสังคมศาสตร์จะพบว่า จำนวน การผลิตต่ำกว่ามาก ลักษณะของการเติบโตของสาขาวิชาที่เป็นไปอย่างช้ากว่า

1.2 สืบเนื่องจากการที่สารนิเทศทางวิทยาศาสตร์มีการเพิ่มตลอดเวลา และมีจำนวนมาก ดังนั้นอาจารย์สาขาวิทยาศาสตร์จึงได้รับทราบข่าวสารจำนวนมากจน ไม่สามารถอ่านได้ทั่วถึงในบางครั้ง แต่การได้อ่านสาระสังเขปของเอกสารซึ่งมีขนาดสั้น กะทัดรัดกว่า ที่สามารถรายงานความก้าวหน้าในสาขาวิชาได้ใจความครบถ้วนสมบูรณ์ก็ สามารถช่วยให้ติดตามความก้าวหน้าในสาขาวิชาของตนเองได้ อีกประการหนึ่งสารนิเทศ ทางวิทยาศาสตร์ส่วนใหญ่มีการทำสาระสังเขปไว้ให้ช่วยในขณะที่ยังอ่านสารนิเทศทาง สังคมศาสตร์ จดทำสาระสังเขปน้อยกว่า

1.3 สารนิเทศทางวิทยาศาสตร์ในรูปของวารสารมีระยะกำหนดออกถี่กว่า สารนิเทศทางสังคมศาสตร์ ดังนั้นการบริการเลือกเผยแพร่สารนิเทศในแต่ละครั้ง อาจารย์สาขาวิทยาศาสตร์จะได้รับรายการสารนิเทศสม่ำเสมอกว่าทางด้านสังคมศาสตร์

นอกจากนี้ ผลจากการศึกษายังสอดคล้องกับงานวิจัยของ แคทเชอริน เอช. แพคเคอร์ และคาร์โกเบิร์ต ซัวเจล (Packer and Soergel, 1979 : 125 - 135) ศึกษาบริการข่าวล้าเกี่ยวกับสารนิเทศทุกแง่มุมที่จะเป็นประโยชน์แก่นักวิทยาศาสตร์ โดยสุ่มกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่อยู่ในสาขาวิชาแคบ ซึ่งสารนิเทศกระจาย น้อย และกลุ่มที่อยู่ในสาขาวิชากว้าง ซึ่งสารนิเทศกระจายมาก ปรากฏว่า บริการที่จัด ให้แก่กลุ่มที่สารนิเทศกระจายมากมีประสิทธิภาพสูงกว่า และจากการสัมภาษณ์ทำให้ทราบว่า นักวิทยาศาสตร์รับรู้ปัญหาการกระจายตัวมากของสารนิเทศในสาขานี้ และต้องการให้จัด เพิ่มความสนใจของแต่ละคน

2. ผลการศึกษาครั้งนี้ไม่สนับสนุนสมมติฐานประการที่ 2 สาเหตุที่ผลการศึกษา ไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อนี้ อาจเป็นได้ดังนี้

2.1 ผู้วิจัยจัดทดลองบริการเลือกเผยแพร่สารนิเทศให้แก่อาจารย์เพียงจำนวน 4 ครั้ง ซึ่งเป็นช่วงเวลาสั้น ทำให้อาจารย์ไม่สามารถเห็นความแตกต่างของรูปแบบบริการเลือกเผยแพร่สารนิเทศ เนื่องจากอาจารย์ไม่เคยได้รับบริการเช่นนี้มาก่อน ฉะนั้นเมื่อได้รับบริการในแต่ละรูปแบบ จึงให้ค่าความเหมาะสมสูงพอ ๆ กัน

2.2 อาจารย์ที่เป็นสมาชิกผู้ใช้บริการเลือกเผยแพร่สารนิเทศ ได้ระบุความต้องการในการที่จะให้จัดบริการในรูปแบบต่าง ๆ เมื่อผู้วิจัยได้จัดบริการด้วยรูปแบบดังกล่าว สมาชิกผู้ใช้บริการจึงมีความพึงพอใจต่อรูปแบบบริการที่จัดให้ และอาจเป็นเพราะแต่ละรูปแบบของบริการนั้นต่างใช้อำนวยความสะดวกต่างกันออกไปด้วยอีกประการหนึ่ง

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ทำให้ทราบแนวความสนใจและความต้องการรับบริการเลือกเผยแพร่สารนิเทศได้พอสมควร แม้ว่าระยะเวลาที่ทำกรทดลองบริการจะเป็นช่วงสั้นก็ตาม แต่ผลที่ได้รับจากการประเมินภายหลังบริการสิ้นสุดลงก็สามารถบอกลักษณะความต้องการของผู้ใช้ได้ หากสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร จะดำเนินโครงการจัดบริการเลือกเผยแพร่สารนิเทศต่อไป ควรคำนึงถึงปัจจัยดังนี้ คือ

1. จากผลการวิจัยจะเห็นว่ารูปแบบสารบาญวารสารมีความเหมาะสมในระดับมาก ส่วนรูปแบบสาระสังเขปของสารนิเทศใหม่เป็นที่พึงพอใจของกลุ่มผู้ใช้สาขาวิทยาศาสตร์มากกว่าสาขาสังคมศาสตร์ ฉะนั้นในการเลือกจัดบริการทั้งสองรูปแบบนี้ควรได้รับการพิจารณาเป็นพิเศษ ในการจัดบริการอาจจะนำทั้งสองรูปแบบมาผสมกลมกลืนกัน โดยมีสารบาญและสาระสังเขปให้เฉพาะเรื่องที่ตรงกับความสนใจ หรือจัดบริการสลับกันก็ได้

2. แร่งงาน ควรมีบรรณารักษ์ 1 คน เพื่อทำหน้าที่โดยเฉพาะในการจัดเตรียมบันทึกประจำตัวผู้รับบริการ (profile) รวมทั้งดำเนินการบริการให้แก่สมาชิกผู้ใช้บริการ บรรณารักษ์ที่ทำหน้าที่นี้จะต้องประสานงานกับหน่วยงานอื่นภายในห้องสมุด

ได้แก่ ฝ่ายวารสาร และฝ่ายวิเคราะห์สนเทศ เมื่อมีสารนิเทศใหม่ ๆ เข้ามา ทั้งนี้เพื่อให้บริการสะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น

3. ค่าใช้จ่าย สำหรับค่าใช้จ่ายในการบริการเลือกเผยแพร่สารนิเทศด้วยมือ ในแต่ละรูปแบบมีราคาไม่สูงนัก ดังนั้นในสภาพการณ์ปัจจุบันซึ่งเครื่องจักรกลยังไม่มี แพร่หลายตามห้องสมุดสถาบันต่าง ๆ การบริการด้วยมือหรือแรงงานคนอยู่ในวิสัยที่จะดำเนินงานได้อย่างมีคุณภาพ

ข้อเสนอแนะในการทบทวนครั้งต่อไป

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้พบว่ามีความค้างใจ คือ

1. ระยะเวลาที่จัดบริการเลือกเผยแพร่สารนิเทศสั้นเกินไป การประเมินผลบริการจึงไม่สามารถบ่งบอกความพึงพอใจของผู้ใช้บริการระยะยาวได้ ถ้ามีการจัดบริการและติดตามประเมินผลทั้งระยะสั้นและระยะยาว จะได้ผลที่ชัดเจนกว่านี้

2. ความถี่ของการจัดบริการเลือกเผยแพร่สารนิเทศนั้นใกล้เคียงกันจนในบางครั้งไม่สามารถหารายการสารนิเทศที่เป็นที่ต้องการแก่ผู้ใช้บริการบางคนให้ครอบคลุมหัวข้อเรื่องที่ต้องการ

3. ผู้ใช้บริการซึ่งเป็นอาจารย์ส่วนใหญ่ไม่มีเวลาประจำห้องที่แน่นอน ผู้ให้บริการจึงไม่สามารถติดต่อสื่อสารอย่างใกล้ชิดกับอาจารย์บางท่านได้ ทำให้บริการที่จัดให้ยังไม่พัฒนาจนเกิดประโยชน์ได้อย่างเต็มที่

จากปัญหาที่เกิดขึ้นจากการศึกษานี้ จึงมีข้อเสนอแนะในการทบทวนครั้งต่อไปคือ

1. ควรมีการทดลองบริการเลือกเผยแพร่สารนิเทศโดยใช้ช่วงระยะเวลาที่ยาวกว่านี้ และจัดบริการในแต่ละครั้งไม่ถี่เกินไปนัก เช่น เดือนละครั้ง

2. ควรเปรียบเทียบบริการเลือกเผยแพร่สารนิเทศที่จัดให้แก่นักวิจัยและผู้ที่ไม่ได้ทบทวน สำหรับในครั้งนี้นพบว่าผู้กำลังทบทวนจำนวนน้อยมาก จึงไม่ได้แยกวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบให้ดูได้

3. ควรขยายขอบเขตการบริการสาธารณสุขที่เกี่ยวข้องในสถาบันอื่นด้วย เพื่อให้สามารถประเมินผลการตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการได้ใกล้เคียงความเป็นจริงยิ่งขึ้น

מזרח הים

บรรณานุกรม

- กาญจนา มณีแสง หลักการวิจัยเบื้องต้นทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์
โอเคียนส์โตร์ 2522, 197 หน้า
- จิรวรรณ ภักดิ์บุตร "บทบาทของคอมพิวเตอร์ในการบริการช่วยคนพิการ" วิทยบริการ
3(1 - 2) : 68 - 75 เมษายน 2524
- ทัศนีย์ หาญพล การใช้บริการห้องสมุดของอาจารย์และนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง
วิทยานิพนธ์ อ.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2520, 298 หน้า อัครสำเนา
- ทัศนีย์ ขวัญสุวรรณ การสำรวจความต้องการในการใช้บริการห้องสมุดของอาจารย์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ วิทยานิพนธ์ อ.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2521,
274 หน้า อัครสำเนา
- นิตยา ธีรานนท์ "บริการเลือกเผยแพร่ข้อสนเทศ" ห้องสมุด 24(4) : 1 - 6
ตุลาคม - ธันวาคม 2523
- บุญทิวา สุขสงเคราะห์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ พิมล เมฆสวัสดิ์ เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่สำนัก
หอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์
2528
- บุษิณี จันทร์เจริญสิน การศึกษาการใช้บริการห้องสมุดและศูนย์สารนิเทศแก่อาจารย์ผู้สอน
ภาษาอังกฤษในมหาวิทยาลัยในประเทศไทย วิทยานิพนธ์ อ.ม. จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย 2523, 114 หน้า อัครสำเนา
- วราภรณ์ ภูงี่ยม การศึกษาการใช้ทรัพยากรห้องสมุดของคณาจารย์วิทยาลัยครูยะลาเพื่อ
การสอน วิทยานิพนธ์ อ.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2524, 142 หน้า อัครสำเนา
- สงศรี คีศรีแก้ว การศึกษาความเหมาะสมของรูปแบบและวิธีการประชาสัมพันธ์ห้องสมุด
ของสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ปรินิพนธ์
กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2525, 155 หน้า อัครสำเนา

สุจิตรา เพื่อวงวรรณะ การศึกษาการใช้ทรัพยากรห้องสมุดเพื่องานวิจัยและงานเขียน
ของคณาจารย์คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ วิทยานิพนธ์ อ.ม.
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2524, 197 หน้า อักสาเนา
 สุนทร แก้วฉาย เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ พิมพ์ เมฆสวัสดิ์ เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่สำนัก
 หอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เมื่อวันที่ 31 มกราคม
 2528

Best, John W. Research in Education. New Jersey, Prentice - Hall,
 1970. 329 p.

Cole, Elliot Burton. "An Approach to the Clients and Use of Selective
 Dissemination of Information (SDI) Systems : the Organization
 Setting of Subscribers to an Information Retrieval Service,"
Dissertation Abstracts International. 41(7) : 2809 - A, January,
 1981.

Evans, Susan M. "A Personalized Service to Academic Researchers :
 The Experimental Service in the Social Science in Bath University,"
Journal of Librarianship. 5 : 214 - 232, July, 1973.

Ferguson, George A. Statistical Analysis of Experiments in Psychology
 and Education. 5th. ed., Tokyo, McGraw - Hill, 1981. 549 p.

Guha, B. Documentation and Information : Services, Techniques and
 Systems. Calcutta, The World Press Private, 1978. 369 p.

Hall, John. "Survey of Information Service in British University
 Libraries," Journal of Librarianship. 7 : 112 - 125, April, 1975.

Lenthormor, Donald G. "An Education Library Experiments with Faculty
 Questionnaire," Education Libraries Bulletin. 18 : 6 - 12,
 Spring, 1975.

Lindquist, E. F. Design and Analysis of Experiments in Psychology and
 Education. Boston, Houghton Mifflin, 1953. 393 p.

Luhn, H. P. "Selective Dissemination of New Scientific Information
 with the Aid of Electronic Processing Equipment," American
 Documentation. 12 : 131 - 138, 1961.

Packer, Katherine H. and Dagobert Soergel. "The Importance of SDI
 for Current Awareness in Fields with Severe and Scatter of
 Information," Journal of the American Society for Information
 Science. 30 : 125 - 135, May, 1979.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสัมภาษณ์ความต้องการเลือกเผยแพร่สารนิเทศ

แบบสัมภาษณ์ความต้องการบริการเลือกเผยแพร่สารนิเทศ

ตอนที่ 1 รายละเอียดส่วนตัว

1. ชื่ออาจารย์ .....
2. เพศ ..... ชาย ..... หญิง
3. คณะ/สถาบัน/สำนัก ที่อาจารย์สังกัด ได้แก่
  - คณะพลศึกษา
  - คณะมนุษยศาสตร์
  - คณะวิทยาศาสตร์
  - คณะศึกษาศาสตร์
  - คณะสังคมศาสตร์
  - บัณฑิตวิทยาลัย
  - สถาบันวิจัยฯ ฤทธิกรรมศาสตร์
  - สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา
4. ระดับการสอนที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
  - ปริญญาตรี
  - ปริญญาโท
  - ปริญญาเอก
5. ประสบการณ์การทำงานในมหาวิทยาลัย
  - ค่ากว่า 5 ปี
  - 5 - 10 ปี
  - 10 ปีขึ้นไป
6. ผลงานทางวิชาการ (ย้อนหลังประมาณ 3 ปี)
  - บทความ
  - ตำรา
  - เอกสารประกอบการเรียนการสอน
  - อื่น ๆ โปรดระบุ .....

7. กำลังทำงานวิจัยอยู่หรือไม่
- ทำ   ไม่ได้ทำ

ตอนที่ 2

ความเห็นเกี่ยวกับความต้องการ บริการ เลือกลงเผยแพร่สารนิเทศ

8. อาจารย์ต้องการให้ห้องสมุดบริการข่าวสารวิชาการ ถึงตัวท่านโดยตรงหรือไม่
- ไม่ต้องการ เพราะ .....
- ต้องการ
9. สำหรับผู้ที่ต้องการ ยินดีร่วมมือในโครงการ จัดบริการ เลือกลงเผยแพร่สารนิเทศหรือไม่
- ยินดี
- ไม่ยินดี

สำหรับผู้ที่ยินดีร่วมมือโครงการ โปรดให้รายละเอียดเพิ่มเติม

10. อาจารย์ประสงค์จะได้รับการอะไรบ้าง
- หนังสือ   คู่มือต่าง ๆ
- วารสาร / หนังสือพิมพ์   เอกสาร
- รายงานต่าง ๆ   อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
11. อาจารย์ประสงค์จะได้รับการในลักษณะใด
- บริการยืม (ระบุลักษณะ)
- รวบรวมบรรณานุกรม (ระบุลักษณะ)
- แจงข่าวสาร (ระบุลักษณะ)
- ถ่ายเอกสารบทความ (ระบุลักษณะ)
- สาระสังเขป (ระบุลักษณะ)
- อื่น ๆ (ระบุลักษณะ)

12. โปรแกรมสาขาวิชาหรือหัวข้อเรื่องที่กองการทรวบ

หัวข้อและ/หรือสาขาวิชา	ศัพท์เฉพาะที่กองการ	คำอื่น ๆ ที่ใกล้เคียงและ จะเป็นประโยชน์

12.1 โปรแกรมระบุชื่อวารสาร รายงาน หนังสือ หรือเอกสารใด ๆ ซึ่งอาจารย์พบว่ามีความสำคัญในสาขาวิชา/หัวข้อที่สนใจ

12.2 โปรแกรมระบุชื่อวารสารทางวิชาการที่ท่านอ่านอยู่แล้วเป็นประจำ และไม่จำเป็นต้องรายงานมาเพื่อทราบอีก

จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสาขาวิชา

สาขาวิทยาศาสตร์	จำนวน
1. ชีววิทยา	6
2. คณิตศาสตร์	4
3. คณิตศาสตร์	5
4. เคมี	5
5. ฟิสิกส์	4
6. วิทยาศาสตร์ทั่วไป	6

สาขาสังคมศาสตร์	จำนวน
1. จิตวิทยา	2
2. บรรณารักษศาสตร์และสนเทศศาสตร์	3
3. บริหารธุรกิจ	4
4. ประวัติศาสตร์	6
5. ภูมิศาสตร์	7
6. รัฐศาสตร์	2
7. เศรษฐศาสตร์	4
8. สังคมวิทยา	2

ภาคผนวก ข
รายชื่อสมาชิกผู้รับบริการ

รายชื่อสมาชิกผู้รับบริการ เรียงตามชื่อสมาชิก

ชื่อ ..... นามสกุล ..... เลขที่ .....

คณะ .....

วิชาสอน 1. ....
2. ....
3. ....

งานวิจัย 1. ....

<u>เอกสารที่ต้องการ</u>	<u>สาขาวิชา</u>	<u>ศัพท์เฉพาะที่ต้องการ</u>
1.	.....	.....
2.	.....	.....
3.	.....	.....

แหล่งข้อมูลที่พบว่ามีประโยชน์ 1. ....
2. ....
3. ....

รายชื่อสมาชิกผู้รับบริการ เรียงตามหัวข้อวิชา

หัวข้อวิชา (subject or topic)

.....
หัวข้อย่อย .....
.....

เลขที่ .....

เลขที่ .....

ชื่อ ..... นามสกุล .....

ชื่อ ..... นามสกุล .....

คณะ .....

คณะ .....

ชื่อเอกสาร .....

ชื่อเอกสาร .....

ภาคผนวก ค
ใบตอบรับบริการ เลือกเผยแพร่สารนิเทศ

บริการข่าวสารเฉพาะบุคคล ครั้งที่ ( )

กรุณาให้ความเห็นต่องานบริการข่าวสารเฉพาะบุคคลที่ท่านได้รับ เพื่อการปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

ท่านเห็นว่า "รูปแบบ" ในการบริการครั้งนี้

1. สารบัญหนังสือ ที่รวบรวมให้ นั้นควรจะ
คงรูปแบบเดิม
ปรับปรุง ดังนี้ .....

2. สารบัญวารสาร ที่รวบรวมให้ นั้นควรจะ
คงรูปแบบเดิม
ปรับปรุง ดังนี้ .....

3. สารสังเขป ที่รวบรวมให้ นั้นควรจะ
คงรูปแบบเดิม
ปรับปรุง ดังนี้ .....

4. ข้อความที่คัดลอก (extracts) ให้ นั้น ควรจะ
คงรูปแบบเดิม
ปรับปรุง ดังนี้ .....

5. หัวข้อเรื่องที่ต้องการเพิ่มเติม หรือข้อเสนอแนะอื่น ๆ (ถ้ามี)
.....

(แบบสอบถามนี้ จะรับคืนด้วยตนเอง)

ภาคผนวก ง

แบบประเมินผลบริการ เล็กแพรวสารนิเทศ

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร

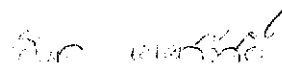
เรียน

ตามที่ท่านได้กรุณาให้ความร่วมมือในการเป็นสมาชิกของบริการทดลอง เลือกลูก
แขวนแปร์ สารนิเทศ ตามโครงการวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบรูปแบบบริการเลือกลูกแขวน
สารนิเทศสำหรับอาจารย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร รวมทั้งหมก 4 ครั้ง
บัดนี้ การทดลองจัดบริการเสร็จสิ้นลงแล้ว ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่งที่ท่านกรุณาให้
ความร่วมมือเป็นอย่างดี

อนึ่ง เพื่อให้การวิจัยมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น จึงใคร่ขอความร่วมมือจากท่าน
อาจารย์อีกครั้งหนึ่ง โปรดช่วยประเมินผลการจัดบริการที่ได้ทำไปแล้ว และให้ข้อเสนอแนะ
ต่าง ๆ ซึ่งไม่เพียงจะเป็นประโยชน์สำหรับการวิจัยครั้งนี้เท่านั้น แต่จะเป็นประโยชน์สำหรับ
ห้องสมุดที่จะนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดบริการให้เกิดผลดียิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(พิมล เมษสวัสดิ์)

นักศึกษานิเทศศาสตร์ สาขาบรรณารักษศาสตร์

คำชี้แจง

แบบสอบถามต่อไปนี้ เป็นแบบประเมินค่า ประกอบด้วยข้อคำถามซึ่งแบ่งเป็น 5 ตอน รวมทั้งหมด 20 ข้อคำถาม ให้ท่านประเมินความเหมาะสม หรือให้ความสำคัญในแต่ละข้อคำถาม โดยทำเครื่องหมาย ✓ หรือ × ลงที่ช่องหลังข้อความแต่ละข้อคำถาม คำนำหนักของความเหมาะสมหรือความสำคัญมีดังนี้

5. เหมาะสมหรือสำคัญมากที่สุด
4. เหมาะสมหรือสำคัญมาก
3. เหมาะสมหรือสำคัญปานกลาง
2. เหมาะสมหรือสำคัญน้อย
1. เหมาะสมหรือสำคัญน้อยที่สุด

ข้อคำถาม	ระดับความเหมาะสม/สำคัญ				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
<p>ก. ประโยชน์ที่ได้รับ ให้ประเมินว่าบริการที่ท่านได้รับแต่ละรายการ ให้ประโยชน์หรือมีความเหมาะสมเพียงไร</p> <p>1. เมื่อเปรียบเทียบบริการที่จัดเสริมให้ (บริการเลือกเผยแพร่สารนิเทศ) กับบริการที่ห้องสมุดจัดอยู่เดิม (รายชื่อหนังสือใหม่ประจำสัปดาห์/เดือน สารบาณบทความใหม่) บริการที่จัดเสริมดังกล่าวมีประโยชน์เพียงไร</p>					

ข้อคำถาม	ระดับความเหมาะสม/สำคัญ				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
2. บริการเลือกเผยแพร่สารนิเทศ ช่วยประหยัดเวลาในการสืบค้น เรื่องที่ต้องการ					
3. บริการเลือกเผยแพร่สารนิเทศ ช่วยประหยัดแรงงานในการ สืบค้น					
4. รายการสารนิเทศที่จัดทำขึ้น ช่วย ให้ท่านศึกษาค้นคว้าเรื่องที่ ต้องการ					
ข. ความเหมาะสมของรูปแบบ ให้ ประเมินว่ารูปแบบแต่ละรูปแบบที่ท่าน ได้รับจากบริการมีความเหมาะสม เพียงไร					
5. วิธีบริการในรูปแบบสารบัญ วารสารใหม่เป็นรูปแบบที่ เหมาะสม					
6. วิธีบริการในรูปแบบสารบัญ หนังสือใหม่เป็นรูปแบบที่เหมาะสม					

ข้อคำถาม	ระดับความเหมาะสม/สำคัญ				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
7. วิธีบริการในรูปแบบ <u>สาระสังเขป</u> ของสารนิเทศใหม่เป็นรูปแบบที่เหมาะสม					
8. วิธีบริการในรูปแบบ <u>การคัดกรอง</u> ข้อความจากสารนิเทศใหม่มาเสนอ เป็นรูปแบบที่เหมาะสม					
ค. ความพอเพียง ให้พิจารณาจากหัวข้อ (Subject) ที่ท่านเสนอขอรับบริการ ประเมินว่าบริการที่ท่านได้รับภายในขอบเขตของ เรื่องที่ท่านสนใจมีความเหมาะสมเพียงไร					
9. ความพอเพียงของรายการหน้าสารบัญวารสารที่นำเสนอ					
10. ความพอเพียงของรายการหน้าสารบัญหนังสือที่นำเสนอ					
11. ความพอเพียงของ สาระสังเขปที่นำเสนอ					
12. ความพอเพียงของ ข้อความคัดกรองที่นำเสนอ					

ข้อความถาม	ระดับความเหมาะสม/สำคัญ				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
<p>ง. ความเหมาะสมของเนื้อหา (Subject) ที่ได้รับให้ประเมินว่า บริการที่ท่านได้รับภายในขอบเขตของเรื่องที่ท่านสนใจมีความเหมาะสมเพียงไร</p> <p>13. การจัดทำหัวข้อต่าง ๆ ตามที่จัดเสนอนั้น สอดคล้องกับหัวข้อที่ตั้งใจไว้</p> <p>14. รายการสารนิเทศที่นำเสนอครอบคลุมสาขาวิชาที่อยู่ในความสนใจ</p>					
<p>จ. ความเหมาะสมเกี่ยวกับระยะเวลาให้ประเมินว่าระยะเวลาที่ท่านได้รับบริการ มีความเหมาะสมเพียงไร</p> <p>15. ระยะเวลาระหว่างการจัดบริการแต่ละครั้ง ตามที่ท่านได้รับ มีความเหมาะสม</p> <p>16. ความสม่ำเสมอของบริการที่ท่านได้รับ</p>					

ข้อความถาม	ระดับความเหมาะสม/สำคัญ				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
<p>ฉ. ความต้องการอื่น ๆ</p> <p>17. ควรจัดให้มีการสืบค้นสารนิเทศ ย้อนหลังด้วย</p> <p>18. ควรเพิ่มความถี่ของการจัด บริการระหว่างครั้งหนึ่ง ๆ ให้ มากกว่าบริการที่จัดไปแล้ว</p> <p>19. ควรจัดให้มีบริการถ่ายเอกสาร บทความที่ต้องการ เมื่อสมาชิก แจ้งความจำนง</p> <p>20. ควรจัดบริการเลือกเผยแพร่ สารนิเทศให้เป็นบริการประจำ ต่อไป</p>					

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

การเปรียบเทียบรูปแบบบริการเลือกเผยแพร่สารนิเทศสำหรับอาจารย์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

บทคัดย่อ

ของ

พิมพ์ เมฆสวัสดิ์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษากามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
มีนาคม 2528

การศึกษานี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษารูปแบบที่เหมาะสมของบริการเลือกเผยแพร่สารนิเทศของสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ซึ่งจัดให้แก่อาจารย์ และเปรียบเทียบลักษณะการใช้สารนิเทศระหว่างอาจารย์สาขาวิทยาศาสตร์ กับอาจารย์สาขาสังคมศาสตร์ การวิจัยนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง จัดบริการให้แก่อาจารย์สาขาวิทยาศาสตร์ และสาขาสังคมศาสตร์ จำนวน 60 คน ในระยะเวลา 2 เดือน เป็นจำนวน 4 ครั้ง ศึกษารูปแบบบริการเลือกเผยแพร่สารนิเทศ 4 รูปแบบ คือ สารบัญวารสารใหม่ สารบัญหนังสือใหม่ สารระสังเขปของสารนิเทศใหม่ และข้อความคัดลอกจากสารนิเทศใหม่ แล้วประเมินผลภายหลังที่บริการเสร็จสิ้นลงด้วยแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ข้อมูลที่ได้นำมาหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานด้วย t - test และ F - test ปรากฏผลดังนี้

อาจารย์สาขาวิทยาศาสตร์ และสาขาสังคมศาสตร์ ให้ความสำคัญเหมาะสมของรูปแบบสารบัญวารสารใหม่ และสารระสังเขปของสารนิเทศใหม่มากกว่ารูปแบบอื่น ทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ อย่างไรก็ตามทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นต่อลักษณะการใช้บริการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านการติดตามค้นคว้าเรื่องที่ต้องการ ความพอเพียงของหัวข้อสารระสังเขปที่น่าสนใจ และความสม่ำเสมอของบริการ อาจารย์สาขาวิทยาศาสตร์ให้ความสำคัญสูงกว่าอาจารย์สาขาสังคมศาสตร์

THE COMPARISON OF TYPES OF SELECTIVE DISSEMINATION OF INFORMATION
SERVICE FOR INSTRUCTORS IN SRINAKHARINWIROT
UNIVERSITY PRASARNMIT

AN ABSTRACT

BY

PIMOL MEKSAWAT

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree
at Srinakharinwirot University

March 1935

The purpose of this investigation was to find the appropriate types of services for the SDI (selective dissemination of information) program launched for the faculty members by the Central Library of Srinakharinwirot University at Prasarnmit. The study also attempted to compare use characteristics between sciences and social sciences faculty members. The experimental SDI program designed for this study was launched for 60 faculty members of sciences and social sciences who deliberately joined the program for 2 months. The 4 types of the services determined to be of interest to the group included current periodical contents, abstracts of current information, current monograph contents, and excerpts of current information. During the experiment, each type of the services was given to each faculty member for 4 times. At the end of the experiment, each one was asked to response to the questionnaire developed by the investigator as a tool for evaluation. The gathered data were analyzed and mean values, standard deviations, t - test, and F - test calculation were then performed.

Major findings were as follows. Current periodical contents and abstracts of current information were identified to be appropriate types of services for SDI program for the faculty members of both fields. The opinion towards the service of both group was not different. However, in respects to use characteristics of both groups, there was difference which was statistically significant at .05 level. These characteristics included keeping up with the needed information, selection of topics of abstracts of current information,

and consistency of SDI service which the science faculty members deemed to be of importance more than the social science faculty members.